DIREKTIIVID

KOMISJONI DELEGEERITUD DIREKTIIV (EL) 2021/1047,

5. märts 2021,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/43/EÜ seoses kaitseotstarbeliste toodete nimekirja ajakohastamisega vastavalt sõjaliste kaupade ühisele Euroopa Liidu ajakohastatud nimekirjale 17. veebruarist 2020

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiivi 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta, ([1]) eriti selle artiklit 13,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2009/43/EÜ kohaldatakse selle lisas loetletud kaitseotstarbeliste toodete suhtes. Nimetatud lisa peab täpselt vastama sõjaliste kaupade ühisele Euroopa Liidu nimekirjale.

(2) Nõukogu võttis sõjaliste kaupade ühise Euroopa Liidu nimekirja vastu 19. märtsil 2007 ja seda on mitu korda ajakohastatud. 17. veebruaril 2020 võttis nõukogu vastu Euroopa Liidu ajakohastatud ühise sõjaliste kaupade nimekirja ([2]). Seega on vaja ajakohastada direktiivi 2009/43/EÜ lisas esitatud kaitseotstarbeliste toodete nimekirja.

(3) Seega tuleks direktiivi 2009/43/EÜ vastavalt muuta.

(4) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([3]) kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/43/EÜ lisa tekst asendatakse käesoleva direktiivi lisa tekstiga.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 30. septembriks 2021. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 7. oktoobrist 2021.

([1]) ELT L 146, 10.6.2009, lk 1.
([2]) ELT C 85, 13.3.2020, lk 1.
([3]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 5. märts 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Kaitseotstarbeliste toodete nimekiri

Märkus 1 *Jutumärkides („…“) esitatud mõisted on määratletud mõisted. Vt käesolevale nimekirjale lisatud „Käesolevas nimekirjas kasutatud mõisted“.*

Märkus 2 *Mõnel juhul on kemikaalid järjestatud nimetuse ja Chemical Abstracts Service'i (CAS) numbri järgi. Nimekirja kohaldatakse sama struktuurivalemiga kemikaalide (kaasa arvatud hüdraadid) suhtes, sõltumata nende nimetusest või CASi numbrist. CASi numbrid on lisatud aitamaks kindlaks määrata vastavat kemikaali või segu, sõltumata nomenklatuurist. CASi numbreid ei saa kasutada unikaalsete märgistustena, kuna loetletud kemikaalide mõnedel vormidel on erinevad CASi numbrid ning loetletud kemikaale sisaldavatel segudel võivad samuti olla erinevad CASi numbrid.*

ML ([1])1		**Sileraudsed tulirelvad kaliibriga alla 20 mm ja teised käsitulirelvad ning automaattulirelvad kaliibriga 12,7 mm (kaliiber 0,50 tolli) või alla selle, ning lisavarustus ja spetsiaalselt neile loodud komponendid:** Märkus *Kategooria ML1 ei hõlma järgmist:* a. *tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud paukpadrunite kasutamiseks ning ei ole võimelised laskekehasid tulistama;* b. *tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud lennutama lõastamislaskekehi, millel ei ole lõhkelaengut või sideliini, mitte kaugemale kui 500 m;* c. *tulirelvad, mille puhul kasutatakse ääretulepadruneid ja mis ei ole täisautomaatsed;* d. *„laskekõlbmatuks muudetud tulirelvad“.* a. vintpüssid ja kombineeritud relvad, käsitulirelvad, kuulipildujad, püstolkuulipildujad ja kogupaukrelvad (mitmeraudsed relvad); Märkus *Punkt ML1.a ei hõlma järgmist:* a. *vintpüssid ja kombineeritud relvad, mis on valmistatud enne 1938. aastat;* b. *vintpüsside ja kombineeritud relvade reproduktsioonid, mille originaalid on valmistatud enne 1890. aastat;* c. *käsirelvad, mitmeraudsed püssid ja kuulipildujad, mis on valmistatud enne 1890. aastat, ja nende reproduktsioonid;* d. *vintpüssid ja käsirelvad, mis on spetsiaalselt loodud suruõhu või CO_2 abil tulistama inertseid laskekehasid;* e. *järgmiste tegevuste jaoks spetsiaalselt loodud käsitulirelvad:* 1. *koduloomade tapmiseks; või* 2. *loomade uinutamiseks.* b. sileraudsed tulirelvad: 1. sileraudsed tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; 2. muud sileraudsed tulirelvad: a. täisautomaatsed tulirelvad; b. poolautomaatsed tulirelvad või pumppüssid; Märkus *Punkt ML1.b.2 ei hõlma vintpüsse ja käsirelvi, mis on spetsiaalselt loodud suruõhu või CO_2 abil tulistama inertseid laskekehasid.* Märkus *Punkt ML1.b ei hõlma järgmist:* a. *sileraudsed tulirelvad, mis on valmistatud enne 1938. aastat;* b. *sileraudsete tulirelvade reproduktsioonid, mille originaalid on valmistatud enne 1890. aastat;*

		c. *sileraudsed jahi- ja spordirelvad. Need relvad ei tohi olla loodud spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks ega olla täisautomaatsed;* d. *sileraudsed tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud:* 1. *koduloomade tapmiseks;* 2. *loomade uinutamiseks;* 3. *seismiliste katsete läbiviimiseks;* 4. *tööstuslike laskekehade tulistamiseks; või* 5. *isetehtud lõhkekehade kahjutukstegemiseks.* N.B. *Isetehtud lõhkekehade kahjutukstegemiseks spetsiaalselt loodud sileraudsete tulirelvade osas vt kategooriat ML4 ja punkti 1A006 ELi kahesugusekasutusega kaupade nimekirjas.* c. relvad, milles kasutatakse hülsita laskemoona; d. järgmised punktides ML1.a, ML1.b või ML1.c osutatud relvade jaoks loodud lisaseadmed: 1. vahetatavad padrunisalved; 2. helisummutid; 3. spetsiaalsed relvaalused; 4. püssirohuvälgatuse summutid; 5. elektroonilise pilditöötluse funktsiooniga optilised sihikud; 6. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud optilised sihikud.
ML2		**Sileraudsed relvad kaliibriga 20 mm või üle selle, muud relvad või relvastus kaliibriga üle 12,7 mm (kaliiber 0,50 tolli), spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud heiteseadmed ja lisaseadmed ning spetsiaalselt neile loodud komponendid:** a. suurtükid, haubitsad, kahurid, mortiirid, tankitõrjevahendid, mürsuheitjad, sõjalised leegiheitjad, vintpüssid, tagasilöögita relvad ja sileraudsed relvad; Märkus 1 *Punkt ML2.a hõlmab vedela paiskelaengu kasutamiseks spetsiaalselt loodud pihusteid, mõõteseadmeid, mahuteid ja teisi spetsiaalseid komponente, mida kasutatakse punktis ML2.a loetletud varustusega.* Märkus 2 *Punkt ML2.a ei hõlma järgmisi relvi:* a. *vintpüssid, püssid, sileraudsed relvad ja kombineeritud relvad, mis on valmistatud enne 1938. aastat;* b. *vintpüsside, sileraudsete relvade ja kombineeritud relvade reproduktsioonid, mille originaalid on valmistatud enne 1890. aastat;* c. *tulirelvad, haubitsad, suurtükid ja mortiirid, mis on valmistatud enne 1890. aastat.* d. *sileraudsed jahi- ja spordirelvad. Need relvad ei tohi olla loodud spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks ega olla täisautomaatsed;* e. *sileraudsed tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud:* 1. *koduloomade tapmiseks;* 2. *loomade uinutamiseks;* 3. *seismiliste katsete läbiviimiseks;* 4. tööstuslike laskekehade tulistamiseks; või 5. *isetehtud lõhkekehade kahjutukstegemiseks;* N.B. *Isetehtud lõhkekehade kahjutukstegemiseks spetsiaalselt loodud sileraudsete tulirelvade osas vt kategooriat ML4 ja punkti 1A006 ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirjas.* f. *käeskantavad heiteseadmed, mis on spetsiaalselt loodud lennutama lõastamislaskekehi, millel ei ole lõhkelaengut või sideliini, mitte kaugemale kui 500 m.* b. heiteseadmed, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutamiseks: 1. suitsuheitjad; 2. gaasiheitjad; 3. pürotehniliste toodete heitjad; Märkus *Punkt ML2.b ei hõlma signaalpüstoleid.*

		c. järgmised lisaseadmed, mis on loodud spetsiaalselt punktis ML2.a nimetatud relvadele: 1. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud relvade sihikud ja relvade sihikute alused; 2. varjestamise seadmed; 3. paigaldusvahendid; 4. vahetatavad padrunisalved; d. Ei kasutata alates 2019. aastast.
ML3		**Laskemoon ja sütikuseadevahendid ning spetsiaalselt nende jaoks loodud komponendid:** a. kategooriasse ML1, ML2 või ML12 kuuluvate relvade laskemoon; b. punktis ML3.a nimetatud laskemoona jaoks spetsiaalselt loodud sütikuseadevahendid. *Märkus 1* *Kategooriasse ML3 kuuluvad spetsiaalselt loodud komponendid hõlmavad:* a. *metallist või plastist tooted nagu sütikualasid, sütiku kapslid, padrunilindi lülid (cartridge link), kuuli, mürsu või miini juhtvööd (rotating band) ja laskemoona metallist osad;* b. *laengute aktiveerimise ja deaktiveerimise seadmed, sütikud, sensorid ja initsieerivad seadmed;* c. *energiaallikad, mis võimaldavad väljastada ühekordse võimsa energialaengu;* d. *ärapõlevad laengukestad;* e. *kassettpommide, -miinide ja lennulõppfaasis juhitavate laskekehade osislõhkekehad.* *Märkus 2* *Punkt ML3.a ei hõlma järgmist:* a. *ilma laskekehata tähekujuliselt suletud kestasuudmega (blank star) laskemoon;* b. *läbipuuritud kestaga õppelaskemoon (dummy ammunition);* c. muu pauk- ja õppelaskemoon, mis ei sisalda lahinglaskemoona jaoks loodud komponente; või d. *komponendid, mis on spetsiaalselt loodud pauk- ja õppelaskemoona jaoks ning mis on täpsustatud käesoleva märkuse punktides a, b või c.* *Märkus 3* *Punkti ML3.a ei kohaldata padrunite suhtes, mis on spetsiaalselt loodud:* a. *signaliseerimiseks;* b. lindude hirmutamiseks; või c. *naftapuurkaevude gaasieraldiste läitmiseks.*
ML4		**Pommid, torpeedod, juhitavad ja mittejuhitavad raketid, muud lõhkekehad ja lõhkelaengud ning nendega seotud seadmed ja lisavarustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:** *N.B.1.* *Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.* *N.B.2.* *Lennukite raketitõrjesüsteemide (AMPS) kohta vt punkt ML4.c.* a. pommid, torpeedod, granaadid, suitsukanistrid, miinid, juhitavad ja mittejuhitavad raketid, süvaveepommid, lõhkelaengud, lõhkeseadmed ja lõhkepaketid, „pürotehnilised“ tooted, lahingumoon ja matkeseadmed (s.o varustus, mis matkib loetletud varustuse omadusi), mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; *Märkus* *Punkt ML4.a hõlmab järgmist:* a. *suitsugranaadid, süütepommid ja lõhkeseadmed;* b. *raketidüüsid ja kosmonaasiku otsakud.* b. seadmed, millel on kõik järgmised omadused: 1. nad on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; ning 2. nad on spetsiaalselt loodud 'tegevuseks', mis on seotud mis tahes järgmiste kaupadega: a. punktis ML4.a nimetatud kaubad; või b. isetehtud lõhkekehad. *Tehniline märkus* *Punktis ML4.b.2 nimetatud 'tegevus' hõlmab käsitsemist, õhkulennutamist, asetamist, juhtimist, üleskorjamist, lõhkamist, aktiveerimist, ühekordse võimsa energialaengu andmist, peibutamist, segamist, otsimist, avastamist, häirimist ja kõrvaldamist.*

		Märkus 1 *Punkt ML4.b hõlmab järgmist:* a. *mobiilne gaasiveeldamisvarustus, mis võimaldab toota 1 000 kg või enam veeldatud gaasi päevas;* b. *elektriliselt pingestatud ujuvkaabel, mis võimaldab leida magnetmiine.* *Märkus 2* *Punkti ML4.b ei kohaldata selliste käeskantavate seadmete suhtes, mis on mõeldud üksnes metallesemete avastamiseks ning mis ei ole võimelised eristama miine muudest metallesemetest.* c. Lennukite raketitõrjesüsteemid (AMPS). *Märkus* *Punkti ML4.c ei kohaldata AMPSide suhtes, millel on kõik järgmised omadused:* a. *üks järgmistest raketitõrjeanduritest:* 1. passiivsed andurid, mis töötavad lainepikkustel vahemikus 100–400 nm; või 2. *aktiivsed doppler-tüüpi impulssandurid raketitõrjeks;* b. *vastumeetmete vallandamise süsteemid;* c. peibutusraketid, mis annavad nii nähtava kui infrapunasignaali pind-õhk-tüüpi rakettide peibutamiseks; ning d. *„tsiviilõhusõidukitele" paigaldatud süsteemid, millel on kõik järgmised omadused:* 1. *AMPS on üksnes toimiv selles konkreetses „tsiviilõhusõidukis", millesse see konkreetne AMPS on paigaldatud ja mille kohta on antud välja:* a. tsiviilõhusõiduki tüübikinnitus, mille on andnud välja ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusametid; või b. *samaväärne dokument, mida tunnustab Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO);* 2. AMPS on kaitstud, et hoida ära lubamatu juurdepääs „tarkvarale"; ning 3. *AMPS sisaldab aktiivset mehhanismi, mis muudab süsteemi mittetoimivaks, kui see eemaldatakse „tsiviilõhusõidukilt", millele see paigaldati.*
ML5		**Tulejuhtimis-, seire- ja hoiatusvarustus ning juurdekuuluvad süsteemid, testimis-, seadistamis- ja vastumeetmete varustus, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisaseadmed:** a. relvade sihikud, pommitus- ja tulejuhtimisseadmed ja -arvutid ning relvakontrollisüsteemid; b. muu tulejuhtimis-, seire- ja hoiatusvarustus ning järgmised juurdekuuluvad süsteemid: 1. sihtmärgi tuvastamise, määramise, sihitamise ja seire- või jälgimissüsteemid; 2. avastamise, äratundmise või identifitseerimise varustus; 3. andmeühildamise või andurite ühildamise varustus; c. vastumeetmete rakendamise seadmed punktis ML5.a või ML5.b nimetatud varustuse jaoks; *Märkus* *Punktis ML5.c nimetatud vastumeetmete rakendamise seadmed hõlmavad avastamise seadmeid.* d. välitingimustes testimise ja varustuse seadistamise seadmed, mis on spetsiaalselt loodud punktis ML5.a, ML5.b või ML5.c nimetatud varustuse jaoks.
ML6		**Maismaasõidukid ja nende komponendid:** *N.B.* *Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.* a. maismaasõidukid ja nende komponendid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks; *Märkus 1* *Punkt ML6.a hõlmab järgmist:* a. *tankid ja muud sõjaväe relvastatud sõidukid ning sõjaväe sõidukid, millele on paigaldatud relvaalused või varustus miinide mahapanekuks või kategooriasse ML4 kuuluva lahingumoona õhkulennutamiseks;* b. *soomusmasinad;*

		c. *amfiibsed sõidukid ja sõidukid, mis on võimelised forsseerima sügavat veetõket;* d. *pioneerveokid (recovery vehicles) ning laskemoona ja relvasüsteemide transpordisõidukid ja seonduvad veose käitlemise seadmed;* e. *treilerid.* *Märkus 2* *Maismaasõiduk on kohandatud sõjaliseks kasutamiseks punkti ML6.a tähenduses, kui sõidukile on lisatud üks või enam spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponenti, millega kaasneb sõiduki struktuuriliste, elektriliste või mehaaniliste omaduste muutus. Sellised komponendid hõlmavad järgmist:* a. *pneumaatiliste rehvide seadised, mis on spetsiaalselt loodud rehvide kuulikindlaks muutmiseks;* b. *sõiduki kasutamiseks vältimatult vajalike osade (näiteks kütusepaagid või kabiin) soomustamine;* c. *spetsiaalsed tugevdused või alused relvade kinnitamiseks sõidukile;* d. *sõiduki varjestatud tuled sõitmiseks pimedas.* b. muud maismaasõidukid ja nende komponendid: 1. sõidukid, millel on kõik järgmised omadused: a. mis on valmistatud vastavatest materjalidest või komponentidest või millele on paigaldatud vastavad materjalid või komponendid, et tagada III kaitseastmele (NIJ [2] 0108.01, september 1985, või samaväärsed standardid) vastav või sellest parem kaitse ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest; b. mis on samaaegse esi- ja tagasillaveoga, sealhulgas sõidukid, millel on täiendavad rattad kandevõime suurendamiseks sõitmise või seismise ajal; c. mille täismass on suurem kui 4 500 kg; ning d. mis on loodud või kohandatud maastikusõiduks; 2. komponendid, millel on kõik järgmised omadused: a. mis on loodud spetsiaalselt punktis ML6.b.1 nimetatud sõidukitele; ning b. mille kaitse ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest vastab III kaitseastmele (NIJ 0108.01, september 1985, või samaväärsed standardid) või on sellest parem. *N.B.* *Vt samuti punkt ML13.a.* *Märkus 1* *Kategooria ML6 ei hõlma selliseid tsiviilsõidukeid, mis on loodud raha ja väärtesemete transpordiks.* *Märkus 2* *Kategooria ML6 ei hõlma sõidukeid, millel on kõik järgmised omadused:* a. *sõidukid on valmistatud enne 1946. aastat;* b. sõidukitel ei ole käesolevas lisas loetletud kaupu, mis on toodetud pärast 1945. aastat, välja arvatud sõiduki originaalkomponentide või -seadmete reproduktsioonid; ning c. *sõidukitel ei ole kategooriates ML1., ML2. või ML4. nimetatud relvi, välja arvatud kui nad on kasutuskõlbmatud ning ei ole võimelised laskekehasid tulistama.*
ML7		**Keemilised toimeained, „biotoimeained“, „massirahutuste ohjamiseks mõeldud keemilised ühendid“, radioaktiivsed materjalid, nendega seotud varustus, komponendid ja materjalid:** a. „biotoimeained“ või radioaktiivsed materjalid, mida on valitud või muudetud, et suurendada nende tulemuslikkust inim- või loomkaotuste põhjustamise ja seadmete, põllukultuuride või keskkonna kahjustamise eesmärgil; b. kemoründemürgid, sealhulgas: 1. närvimürgid: a. O-alküül- (kuni C_{10}, sealhulgas tsükloalküül-)alküül (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonofluoridaadid, näiteks: sariin (GB):O-isopropüülmetüülfosfonofluoridaat (CAS 107-44-8); ning somaan (GD):O-pinakolüülmetüülfosfonofluoridaat (CAS 96-64-0); b. O-alküül- (kuni C_{10}, sealhulgas tsükloalküül-) N,N-dialküül (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosforamidotsüanidaadid, näiteks:

tabuun (GA):O-etüül-N, N-dimetüülfosforamidotsüanidaat (CAS 77-81-6);

c. O-alküül- (H või alküülid kuni C_{10}, sealhulgas tsükloalküül-) S-2-dialküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) aminoetüülalküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonotiolaadid ja vastavad alküleeritud ja protoneeritud soolad, näiteks:

VX: O-etüül-S-(2-diisopropüülaminoetüül)metüülfosfonotiolaat (CAS 50782-69-9);

2. sööbemürgid:

a. väävel-sinepigaasid, näiteks:

1. 2-kloroetüülklorometüülsulfiid (CAS 2625-76-5);
2. bis(2-kloroetüül)sulfiid (CAS 505-60-2);
3. bis(2-kloroetüültio)metaan (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bis(2-kloroetüültio)etaan (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis(2-kloroetüültio)-n-propaan (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis(2-kloroetüültio)-n-butaan (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis(2-kloroetüültio)-n-pentaan (CAS 142868-94-8);
8. bis(2-kloroetüültiometüül)eeter (CAS 63918-90-1);
9. bis(2-kloroetüültioetüül)eeter (CAS 63918-89-8);

b. ljuisiidid, näiteks:

1. 2-klorovinüüldikloroarsiin (CAS 541-25-3);
2. tris(2-klorovinüül)arsiin (CAS 40334-70-1);
3. bis(2-klorovinüül)kloroarsiin (CAS 40334-69-8);

c. lämmastik-sinepigaasid, näiteks:

1. HN1. bis(2-kloroetüül)etüülamiin (CAS 538-07-8);
2. HN2. bis(2-kloroetüül)metüülamiin (CAS 51-75-2);
3. HN3. tris(2-kloroetüül)amiin (CAS 555-77-1);

3. kemoründemürkide halvavad toimeained, näiteks:

a. 3-kinuklindinüülbensülaat (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. kemoründemürkide defoliandid, näiteks:

a. butüül-2-kloro-4-fluorofenoksüatsetaat (LNF);

b. 2,4,5-triklorofenoksüäädikhape (CAS 93-76-5) segus 2,4-diklorofenoksüäädikhappega (CAS 94-75-7) (Agent Orange (CAS 39277-47-9));

c. keemiarelva binaarsed ja põhilised lähteained:

1. alküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonüüldifluoriidid, näiteks:

DF: metüülfosfonüüldifluoriid (CAS 676-99-3);

2. O-alküül- (H või alküülid kuni C_{10}, sealhulgas tsükloalküül-) O-2-dialküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) aminoetüülalküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfoniidid ja vastavad alküleeritud ja protoneeritud soolad, näiteks:

QL: O-etüül O-2-diisopropüülaminoetüülmetüülfosfoniit (CAS 57856-11-8);

3. klorosariin: O-isopropüülmetüülfosfonokloridaat (CAS 1445-76-7);

4. klorosomaan: O-pinakolüülmetüülfosfonokloridaat (CAS 7040-57-5);

d. „massirahutuste ohjamiseks mõeldud keemilised ühendid“, toimeainete koostisse kuuluvad aktiivsed kemikaalid ja nende kombinatsioonid, sealhulgas:

1. α-bromobenseenatsetonitriil (bromobensüültsüaniid) (CA) (CAS 5798-79-8);
2. [(2-klorofenüül)metüleen] propaandinitriil, (o-klorobensülideenmalononitriil (CS) (CAS 2698-41-1);
3. 2-kloro-1-fenüületanoon, fenüülatsüülkloriid (ω-kloroatsetofenoon) (CN) (CAS 532-27-4);
4. dibens-(b, f)-1,4-oksasefiin (CR) (CAS 257-07-8);
5. 10-kloro-5,10-dihüdrofenarsasiin, (fenarsasiinkloriid), (adamsiit), (DM) (CAS 578-94-9);
6. N-nonanoüülmorfoliin, (MPA) (CAS 5299-64-9);

Märkus 1 *Punkti ML7.d ei kohaldata enesekaitseks ettenähtud ja eraldi pakendatud „massirahutuste ohjamiseks mõeldud keemiliste ühendite“ suhtes.*

Märkus 2 *Punkti ML7.d ei kohaldata toimeainete koostisse kuuluvate selliste aktiivsete kemikaalide ja nende kombinatsioonide suhtes, mis on määratud ja pakendatud toiduainetööstuses või meditsiinilisel eesmärgil kasutamiseks.*

e. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud varustus, mis on loodud või kohandatud mis tahes alljärgnevalt loetletud materjalide, ainete või seadmete ja spetsiaalselt neile loodud komponentide levitamiseks:

1. punktis ML7.a, ML7.b või ML7.d nimetatud materjalid või toimeained; või
2. punktis ML7.c nimetatud lähteainetest valmistatud kemoründemürgid;

f. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud kaitsevarustus ja saaste eemaldamise varustus, komponendid ning keemilised segud:

1. varustus, mis on loodud või kohandatud kaitseks punktides ML7.a, ML7.b või ML7.d nimetatud materjalide eest, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;
2. varustus, mis on loodud või kohandatud saaste eemaldamiseks punktides ML7.a või ML7.b nimetatud materjalidega saastatud esemetelt, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;
3. keemilised segud, mis on välja töötatud või koostatud spetsiaalselt punktis ML7.a või ML7.b nimetatud materjalidega saastunud esemetelt saaste eemaldamiseks;

Märkus *Punkt ML7.f.1 hõlmab järgmist:*

a. *õhu konditsioneerimise seadmed, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud tuuma-, bioloogilise või keemilise saaste filtreerimiseks;*

b. *kaitseriietus.*

N.B. *Tsiviilotstarbeliste gaasimaskide ja kaitsevarustuse ja saaste eemaldamiseks kasutatava varustuse kohta vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkt 1A004.*

g. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud varustus, mis on loodud või kohandatud punktis ML7.a, ML7.b või ML7.d nimetatud materjalide avastamiseks ja kindlaksmääramiseks, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;

Märkus *Punkti ML7.g ei kohaldata personaalsete kiirgusseire dosimeetrite suhtes.*

N.B. *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkt 1A004.*

h. „biopolümeerid“, mis on spetsiaalselt loodud või mida on töödeldud punktis ML7.b nimetatud kemoründemürkide avastamiseks või kindlaksmääramiseks, ning spetsiaalsed rakukultuurid, mida kasutatakse nende valmistamiseks;

i. „biokatalüsaatorid“ saaste eemaldamiseks või kemoründemürkide mõju vähendamiseks, ja selleks vajalikud biosüsteemid:

1. laboratoorse selektsiooni või biosüsteemide geneetilise manipulatsiooni tulemusel saadud „biokatalütalüsaatorid“, mis on loodud spetsiaalselt punktis ML7.b nimetatud kemoründemürkide mõju vähendamiseks või nendest põhjustatud saaste eemaldamiseks;
2. alljärgnevad bioloogilised süsteemid, mis sisaldavad punktis ML7.i.1 nimetatud „biokatalüsaatorite“ valmistamiseks vajalikku geneetilist eriteavet:

a. „ekspressioonivektorid“;

b. viirused;

c. rakukultuurid.

Märkus 1 *Punkte ML7.b ja ML7.d ei kohaldata järgmise suhtes:*

a. *tsüanogeenkloriid (CAS 506-77-4). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.5;*

b. *vesiniktsüaniidhape (CAS 74-90-8);*

c. *kloor (CAS 7782-50-5);*

d. *karboniülkloriid (fosgeen) (CAS 75-44-5). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.4;*

e. *difosgeen (trikloorometüülkloroformaat) (CAS 503-38-8);*

f. *ei kasutata alates 2004. aastast;*

g. *ksülüülbromiid, orto-: (CAS 89-92-9), meta-: (CAS 620-13-3), para-: (CAS 104-81-4);*

h. *bensüülbromiid (CAS 100-39-0);*

i. *bensüüljodiid (CAS 620-05-3);*

j. *bromoatsetoon (CAS 598-31-2);*

k. *tsüanogeenbromiid (CAS 506-68-3);*

l. *bromometüületüülketoon (CAS 816-40-0);*

m. *kloroatsetoon (CAS 78-95-5);*

n. *etüüljodoatsetaat (CAS 623-48-3);*

o. *jodoatsetoon (CAS 3019-04-3);*

p. *kloropikriin (CAS 76-06-2). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.7.*

Märkus 2 *Punktides ML7.h ja ML7.i.2 esitatud rakukultuuride ja biosüsteemide loetelu on ammendav ja neid alapunkte ei kohaldata tsiviilotstarbel, näiteks põllumajanduses, farmaatsiatööstuses, meditsiinis, veterinaarias, keskkonnakaitses, jäätmekäitluses ja toiduainetööstuses kasutatavate rakkude või biosüsteemide suhtes.*

ML8 **„Kõrge siseenergiaga materjalid“ ja nendega seotud ained:**

N.B.1. *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C011.*

N.B.2. *Laengute ja seadmete kohta vt kategooriat ML4 ja ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1A008.*

Tehniline märkus

1. *Kategoorias ML8, välja arvatud punktides ML8.c.11 või ML8.c.12 nimetatakse 'seguks' kompositsiooni kahest või enamast ainest, millest vähemalt üks on loetletud kategooria ML8 alapunktides.*

2. *Nimekiri hõlmab kõiki kategooria ML8 alapunktides loetletud aineid, isegi kui neid kasutatakse muul kui näidatud otstarbel. (Nt kasutatakse triaminoguanidiinnitraati (TAGN) peamiselt lõhkeainena, kuid seda võidakse kasutada ka kütuse või oksüdeerijana.)*

3. *Kategoorias ML8 võrdub osakeste suurus osakese keskmise läbimõõduga massi või mahu järgi. Osakeste suuruse proovide võtmisel ja kindlaksmääramisel kasutatakse rahvusvahelisi või samaväärseid siseriiklikke standardeid.*

a. „lõhkeained“ ja nende 'segud':

1. ADN.B.F (aminodinitrobensofuroksaan või 7-amino-4,6-dinitrobensofurasaan-1-oksiid) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (cis-bis(5-nitrotetrasolato)tetraammiinkoobalt(III)perkloraat) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diaminodinitrobensofuroksaan või 5,7-diamino-4,6-dinitrobensofurasaan-1-oksiid) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW või heksanitroheksaasaisovürtsitaan) (CAS 135285-90-4); CL-20 klatraadid (vt ka vastavaid „lähteaineid“ punktides ML8.g.3 ja ML8.g.4);

5. CP (2-(5-tsüanotetrasolato)pentaammiinkoobalt(III)perkloraat) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetüleen, FOX-7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenseen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurasanopiperasiin);

9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropürasiin-1-oksiid, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenüül või dipikramiid) (CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU või dinitroglükooluriil) (CAS 55510-04-8);
12. järgmised furasaanid:
    a. DAAOF (DAAF, DAAFox või diaminoasoksüfurasaan);
    b. DAAzF (diaminoasofurasaan) (CAS 78644-90-3);
13. HMX ja selle derivaadid (vt ka vastavaid „lähteaineid" punktis ML8.g.5):
    a. HMX (tsüklotetrametüleentetranitramiin, oktahüdro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrasiin, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraasatsüklooktaan, oktogeen) (CAS 2691-41-0);
    b. HMXi difluoroamiinitud analoogid;
    c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraasabitsüklo[3,3,0]oktaanoon-3, tetranitrosemiglükouriil või ketobitsüklo-HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (heksanitroadamantaan) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilbeen) (CAS 20062-22-0);
16. järgmised imidasoolid:
    a. BNNII (oktahüdro-2,5-bis(nitroimino)imidaso [4,5-d]imidasool);
    b. DNI (2,4-dinitroimidasool) (CAS 5213-49-0);
    c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidasool);
    d. NTDNIA (N-(2-nitrotriasolo)-2,4-dinitroimidasool);
    e. PTIA (1-pikrüül-2,4,5-trinitroimidasool);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriasolo)-2-dinitrometüleenhüdrasiin);
18. NTO (ONTA või 3-nitro-1,2,4-triasool-5-oon) (CAS 932-64-9);
19. polünitrokubaanid enam kui nelja nitrorühmaga;
20. PYX (2,6-bis(pikrüülamino)-3,5-dinitropüridiin) (CAS 38082-89-2);
21. RDX ja selle järgmised derivaadid:
    a. RDX (tsüklotrimetüleentrinitramiin, tsükloniit, T4, heksahüdro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triasiin, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triasa-tsükloheksaan, heksogeen) (CAS 121-82-4);
    b. Keto-RDX (K-6 või 2,4,6-trinitro-2,4,6-triasatsükloheksanoon) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidiinnitraat) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenseen) (CAS 3058-38-6) (vt ka vastavaid „lähteained" punktis ML8.g.7);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroamiin)oktahüdro-1,5-dinitro-1,5-diasotsiin);
25. järgmised tetrasoolid:
    a. NTAT (nitrotriasoolaminotetrasool);
    b. NTNT (1-N-(2-nitrotriasolo)-4-nitrotetrasool);
26. tetrüül (trinitrofenüülmetüülnitramiin) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraasadekaliin) (CAS 135877-16-6) (vt ka vastavaid „lähteained" punktis ML8.g.6);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroasetidiin) (CAS 97645-24-4) (vt ka vastavaid „lähteained" punktis ML8.g.2);
29. TNGU (SORGUYL või tetranitroglükooluriil) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-püridasino[4,5-d]püridasiin) (CAS 229176-04-9);
31. järgmised triasiinid:
    a. DNAM (2-oksü-4,6-dinitroamino-s-triasiin) (CAS 19899-80-0);
    b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahüdro-1,3,5-triasiin) (CAS 130400-13-4);

32. järgmised triasoolid:
    a. 5-asido-2-nitrotriasool;
    b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihüdrasino-1,2,4-triasooldinitramiid) (CAS 1614-08-0);
    c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triasool);
    d. BDNTA (bis(dinitrotriasool)amiin);
    e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triasool) (CAS 30003-46-4);
    f. DN.B.T (dinitrobistriasool) (CAS 70890-46-9);
    g. ei kasutata alates 2010. aastast;
    h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriasolo)-3,5-dinitrotriasool);
    i. PDNT (1-pikrüül-3,5-dinitrotriasool);
    j. TACOT (tetranitrobensotriasolobensotriasool) (CAS 25243-36-1);
33. punktis ML8.a loetlemata „lõhkeained", mis sisaldavad ükskõik mida järgnevast:
    a. detonatsioonikiirus kõrgeimal tihedusel on suurem kui 8700 m/s või
    b. detonatsioonisurve on suurem kui 34 GPa (340 kbar);
34. ei kasutata alates 2013. aastast;
35. DNAN (2,4-dinitroanisool) (CAS 119-27-7);
36. TEX (4,10-dinitro-2,6,8,12-tetraoxa-4,10-diazaisovürtsitaan);
37. GUDN (Guanylurea dinitramiid) FOX-12 (CAS 217464-38-5);
38. järgmised tetrasiinid:
    a. BTAT (Bis(2,2,2-trinitroetüül)-3,6-diaminotetrasiin);
    b. LAX-112 (3,6-diamino-1,2,4,5-tetrasiin-1,4-dioksiid);
39. kõrge siseenergiaga ioonmaterjalid, mis sulavad vahemikus 343 K (70 °C) ja 373 K (100 °C) ning mille detonatsioonikiirus on suurem kui 6800 m/s või detonatsioonisurve suurem kui 18 GPa (180 kbar);
40. BTNEN (Bis(2,2,2-trinitroetüül)-nitramiin (CAS 19836-28-3);
41. FTDO (5,6-(3',4'-furasaan)- 1,2,3,4-tetrasiin-1,3-dioksiid);
42. EDNA (etüleendinitramiin) (CAS 505-71-5);
43. TKX-50 (dihüdroksüülammoonium 5,5'-bistetrasool-1,1'-diolaat);

Märkus *Punkt ML8.a hõlmab 'plahvatavaid kaaskristalle'.*

Tehniline märkus

'Plahvatav kaaskristall' on tahke materjal, mis koosneb kahe või enama plahvatava molekuli (millest vähemalt üks on täpsustatud punktis ML8.a) kolmemõõtmelisest struktuurist.

b. järgmised „raketikütused":
1. kõik tahked „raketikütused" teoreetilise eriimpulsiga (standardtingimustel) üle:
    a. 240 s mittemetallilise, mittehalogeense „raketikütuse" korral;
    b. 250 s mittemetallilise, halogeense „raketikütuse" korral; või
    c. 260 s metallilise „raketikütuse" korral;
2. ei kasutata alates 2013. aastast;
3. „raketikütused" jõukonstandiga üle 1 200 kJ/kg;
4. „raketikütused" püsiva lineaarse põlemiskiirusega üle 38 mm/s, mõõdetuna ühe inhibeeritud ribaga, standardtingimustel – rõhk 6,89 MPa (68,9 bar) ja temperatuur 294 K (21 °C);

5. elastomeer-kohandatud valatud kahealuselised „raketikütused“ (EMCDB) venivusega rohkem kui 5 % temperatuuril 233 K (–40 °C) maksimaalse pinge korral;

6. mis tahes „raketikütus“, mis sisaldab punktis ML8.a nimetatud aineid;

7. sõjaliseks kasutuseks spetsiaalselt loodud „raketikütused“, mida ei ole nimetatud käesolevas lisas;

c. „pürotehnika“, kütused ja nendega seotud ained ning nende segud:

1. spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks koostatud lennukikütused;

Märkus 1 *Punkt ML8.c.1 ei hõlma järgmisi „õhusõidukite“ kütuseid: JP-4, JP-5 ja JP-8.*

Märkus 2 *Punktis ML8.c.1 nimetatud „õhusõidukite“ kütuste alla kuuluvad ainult lõpptooted, mitte nende koostisosad*

2. alane (alumiiniumhüdriid) (CAS 7784-21-6);

3. järgmised boraanid ja nende derivaadid:

a. karboraanid;

b. järgmised boraani homoloogid:

1. dekaboraan (14) (CAS 17702-41-9);

2. pentaboraan (9) (CAS 19624-22-7);

3. pentaboraan (11) (CAS 18433-84-6);

4. hüdrasiin ja selle järgmised derivaadid (vt ka hüdrasiini oksüdeerivaid derivaate punktides ML8.d.8 ja ML8.d.9):

a. hüdrasiin (CAS 302-01-2) kontsentratsioonis 70 % või üle selle;

b. monometüülhüdrasiin (CAS 60-34-4);

c. sümmeetriline dimetüülhüdrasiin (CAS 540-73-8);

d. asümmeetriline dimetüülhüdrasiin (CAS 57-14-7);

Märkus *Punkt ML8.c.4.a ei hõlma spetsiaalselt korrosioonitõrjeks koostatud hüdrasiini’segusid’.*

5. kerakujulistest, pihustatud, kerajatest, helbelistest või peenestatud osakestest koosnevad metallilised kütused, kütuste ’segud’ või „pürotehnika“ ’segud’, mis on valmistatud materjalist, mis sisaldab 99 % või enam ükskõik mida järgnevast:

a. järgmised metallid ja nende ’segud’:

1. berüllium (CAS 7440-41-7), osakeste suurusega alla 60 μm;

2. rauapulber (CAS 7439-89-6), osakeste suurusega 3 μm või alla selle, mis on saadud raudoksiidi redutseerimisel vesinikuga;

b. ’segud’, mis sisaldavad ükskõik mida järgnevast:

1. tsirkoonium (CAS 7440-67-7), magneesium (CAS 7439-95-4) ja nende sulamid osakeste suurusega alla 60 μm; või

2. boorist (CAS 7440-42-8) või boorkarbiidist (CAS 12069-32-8) kütused puhtusega 85 % või rohkem ja osakeste suurusega alla 60 μm;

Märkus 1 *Punkti ML8.c.5 kohaldatakse „lõhkeainete“ ja kütuse suhtes, sõltumata sellest, kas metallid või sulamid on kapseldatud alumiiniumis, magneesiumis, tsirkooniumis või berülliumis või mitte.*

Märkus 2 *Punkti ML8.c.5.b kohaldatakse ainult selliste osakestest koosnevate metalliliste kütuste suhtes, mis on segatud muude ainetega, et moodustada sõjaliseks otstarbeks koostatud ’segu’, näiteks vedelad suspensioonilaadsed „raketikütused“, tahked „raketikütused“ või „pürotehnilised“ ’segud’.*

Märkus 3 *Punkti ML8.c.5.b.2 ei kohaldata boori ja boorkarbiidi suhtes, mida on rikastatud boor-10-ga (boor-10 sisaldus 20 % või rohkem).*

6. sõjalised materjalid, mis sisaldavad spetsiaalselt leegiheitjates või süütelaskemoonas kasutamiseks koostatud süsivesinikpõletusaine paksendeid, nagu metallstearaate (näiteks oktopalmitaate (CAS 637-12-7)) või metallpalmitaate;

7. perkloraadid, kloraadid ja kromaadid segus pulbriliste metallidega või teiste kõrge energiasisaldusega kütusekomponentidega; kerakujulistest või kerajatest osakestest alumiiniumipulber

8. (CAS 7429-90-5), osakeste suurusega 60 μm või alla selle ning mis on valmistatud materjalist alumiiniumisisaldusega 99 % või rohkem;

9. titaani alahüdriid (TiH_n) stöhhiomeetriaga n = 0,65–1,68;

10. järgmised punktis ML8.c.1 märkimata suure energiatihedusega vedelad kütused:

    a. segatud kütus, mis sisaldab nii tahket kui ka vedelat kütust (nt boorisuspensioon), mille massipõhine energiatihedus on 40 MJ/kg või suurem;

    b. muud suure energiatihedusega kütused ja kütuselisandid (näiteks kubaan, ioonlahused, JP-7, JP-10), mille mahupõhine energiatihedus on 37,5 GJ/m³ või suurem, mõõdetuna 293 K (20 °C) ja üheatmosfäärilise (101,325 kPa) rõhu juures;

    Märkus *Punkt ML8.c.10.b ei hõlma rafineeritud fossiilkütuseid või biokütuseid või tsiviillennunduses kasutatavaks tunnistatud mootorite kütuseid.*

11. järgmised „pürotehnilised“ ja pürofoorsed ained:

    a. „pürotehnilised“ ja pürofoorsed ained, mis on spetsiaalselt loodud, et tõhustada või kontrollida kiirgava energia tootmist kogu infrapunaspektris;

    b. magneesiumi, polüetrafluoroetüleeni (PTFE) ning vinülideendi fluoriid-hexafluoropropüleen kopolümeeride segud (nt MTV);

12. kategoorias ML8 täpsustamata kütuste segud, „pürotehnilised“ segud või „kõrge siseenergiaga materjalid“, millel on kõik järgmised omadused:

    a. sisaldavad rohkem kui 0,5 % mis tahes järgmistest osakestest:

        1. alumiinium;

        2. berüllium;

        3. boor;

        4. tsirkoonium;

        5. magneesium; või

        6. titaan;

    b. punktis ML8.c.12.a täpsustatud osakesed, mille suurus on mis tahes suunas väiksem kui 200 nm; ning

    c. punktis ML8.c.12.a täpsustatud osakesed, mille metallisisaldus on 60 % või rohkem;

    Märkus *Punkt ML8.c.12 hõlmab termiite.*

d. järgmised oksüdeerijad ja nende 'segud':

    1. ADN (ammooniumdinitramiid või SR 12) (CAS 140456-78-6);

    2. AP (ammooniumperkloraat) (CAS 7790-98-9);

    3. ühendid, mis sisaldavad fluori ja mis tahes järgmist:

        a. muud halogeenid;

        b. hapnik; või

        c. lämmastik;

        Märkus 1 *Punkt ML8.d.3 ei hõlma kloortrifluoriidi (CAS 7790-91-2).*

        Märkus *Punkt ML8.d.3 ei hõlma gaasilises olekus lämmastiktrifluoriidi (CAS 7783-54-2).*

    4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diasetidiin) (CAS 78246-06-7);

    5. HAN (hüdroksüülammooniumnitraat) (CAS 13465-08-2);

    6. HAP (hüdroksüülammooniumperkloraat) (CAS 15588-62-2);

    7. HFN (hüdrasiiniumnitroformiaat) (CAS 20773-28-8);

    8. hüdrasiinnitraat (CAS 37836-27-4);

    9. hüdrasiinperkloraat (CAS 27978-54-7);

    10. vedelad oksüdeerijad, mis koosnevad inhibiitoriga punasest suitsevast lämmastikhappest (IRFNA) (CAS 8007-58-7) või sisaldavad seda;

        Märkus *Punkt ML8.d.10 ei hõlma inhibiitorita suitsevat lämmastikhapet.*

e. järgmised sideained, plastifikaatorid, monomeerid ja polümeerid:

1. AMMO (asidometüülmetüüloksetaan ja selle polümeerid) (CAS 90683-29-7) (vt ka vastavaid „lähteaineid“ punktis ML8.g.1);
2. BAMO (3,3-bis(asidometüül)oksetaan ja selle polümeerid) (CAS 17607-20-4) (vt ka vastavaid „lähteaineid“ punktis ML8.g.1);
3. BDNPA (bis(2,2-dinitropropüül)atsetaal) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis(2,2-dinitropropüül)formaal) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butaantriooltrinitraat) (CAS 6659-60-5) (vt ka vastavaid „lähteaineid“ punktis ML8.g.8);
6. kõrge siseenergiaga spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks koostatud monomeerid, plastifikaatorid või polümeerid, mis sisaldavad ükskõik mida järgnevast:
   a. nitrorühmad;
   b. asidorühmad;
   c. nitraatrühmad;
   d. nitrasatrühmad; või
   e. difluoroaminorühmad;
7. FAMAO (3-difluoroaminometüül-3-asidometüüloksetaan) ja selle polümeerid;
8. FEFO (bis(2-fluoro-2,2-dinitroetüül)formaal) (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (polü-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentaan-1,5-dioolformaal) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (polü-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-trifluorometüül-3-oksaheptaan-1,7-dioolformaal);
11. GAP (glütsidülasiid-polümeer) (CAS 143178-24-9) ja selle derivaadid;
12. HTPB (hüdroksüül-termineeritud polübutadieen), mille hüdroksüülfunktsionaalsus jääb vahemikku 2,2–2,4, hüdroksüülarv on väiksem kui 0,77 meq/g ja viskoossus 30 °C juures väiksem kui 47 puaasi (CAS 69102-90-5);
13. alkohol-funktsionaalne polüepikloorhüdriin, mille molekulmass on alla 10 000:
   a. polüepikloorhüdriindiool;
   b. polüepikloorhüdriintriool;
14. NENA-d (nitratoetüülnitramiinühendid) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 ja 85954-06-9);
15. PGN (polü-GLYN, polüglütsidüülnitraat või polü(nitratometüüloksiraan)) (CAS 27814-48-8);
16. polü-NIMMO (polü(nitratometüülmetüüloksüetaan), polü-NMMO või polü(3-nitratometüül-3-metüüloksüetaan)) (CAS 84051-81-0);
17. polünitroortokarbonaadid;
18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksü]propaan või tris-vinoksüpropaanadukt) (CAS 53159-39-0);
19. 4,5-diasiidmetüül-2-metüül-1,2,3-triasool (iso-DAMTR);
20. PNO (polü(3-nitratooksüetaan));
21. TMETN (trimetüüloletaantrinitraat) (CAS 3032-55-1);

f. järgmised „lisaained“:
1. aluseline vasksalitsülaat (CAS 62320-94-9);
2. BHEGA (bis(2-hüdroksüetüül)glükoolamiid) (CAS 17409-41-5);
3. BNO (butadieennitriiloksiid);
4. järgmised ferrotseeni derivaadid:
   a. butatseen (CAS 125856-62-4);
   b. katotseen (2,2-bis-etüülferrotsenüülpropaan) (CAS 37206-42-1);
   c. ferrotseenkarboksüülhapped ja ferrotseenkarboksüülhapete estrid;
   d. n-butüülferrotseen (CAS 31904-29-7);

e. muud punktis ML8.f.4 täpsustamata polümeerse ferrotseeni adukt-derivaadid;

f. etüülferrotseen (CAS 1273-89-8);

g. propüülferrotseen;

h. pentüülferrotseen (CAS 1274-00-6);

i. ditsüklopentüülferrotseen;

j. ditsükloheksüülferrotseen;

k. dietüülferrotseen (CAS 1273-97-8);

l. dipropüülferrotseen;

m. dibutüülferrotseen (CAS 1274-08-4);

n. diheksüülferrotseen (CAS 93894–59–8);

o. atsetüülferrotseen (CAS 1271-55-2) / 1,1'-diatsetüülferrotseen (CAS 1273-94-5);

5. plii-ß-resortsülaat (CAS 20936-32-7) või vask-ß-resortsülaat (CAS 70983-44-7);

6. pliitsitraat (CAS 14450-60-3);

7. ß-resortsilaadi või salitsülaatide plii-vaskkelaadid (CAS 68411-07-4);

8. pliimaleaat (CAS 19136-34-6);

9. pliisalitsülaat (CAS 15748-73-9);

10. pliistannaat (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tris-1-(2-metüül)asiridinüülfosfiinoksiid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metüülasiridinüül)-2-(2-hüdroksüpropaanoksü)propüülaminofosfiinoksiid); ja teised MAPO derivaadid;

12. metüül-BAPO (bis(2-metüülasiridinüül)metüülaminofosfiinoksiid) (CAS 85068-72-0);

13. n-metüül-p-nitroaniliin (CAS 100-15-2);

14. 3-nitrasa-1,5-pentaandiisotsüanaat (CAS 7406-61-9);

15. järgmised metallorgaanilised sidusreaktiivid:

a. neopentüül(diallüül)oksütris(dioktüül)fosfatotitanaat (CAS 103850-22-2); samuti tuntud kui titaan IV, 2,2[bis(2-propenolatometüül)butanolatotris(dioktüül)fosfaat] (CAS 110438-25-0); või LICA 12 (CAS 103850-22-2);

b. titaan IV, [(2-propeen-1-olato)metüülpropanolatometüül]butaan-1-olatotris(dioktüül)pürofosfaat ehk KR 3538;

c. titaan IV, [(2-propeen-1-olato)metüülpropanolatometüül]butaan-1-olatotris(dioktüül) pürofosfaat;

16. polütsüanodifluoroaminoetüleenoksiid;

17. järgmised sideained:

a. 1,1R,1S-trimesüül-tris(2-etüülasiridiin) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);

b. polüfunktsionaalsed asiridiinamiidid isoftaal-, trimesüül-, isotsüanuur- või trimetüüladipiinskelettidega, mis sisaldavad ka 2-metüül- või 2-etüül asiridiinrühma;

Märkus *Punkt ML.8.f.17.b hõlmab:*

a. *1,1H-Isophthaloyl-bis (2-metüülasiridiin) (HX-752) (CAS 7652-64-4);*

b. *2,4,6-tris(2-etüül-1-asiridinüül)-1,3,5-triasiin (HX874) (CAS 18924-91-9);*

c. *1,1'-trimetüülpolü-bis(2-etüülasiridiin) (HX-877) (CAS 71463-62-2).*

18. polüpropüleenimiin (2-metüülasiridiin) (CAS 75-55-8);

19. ülipeen raudoksiid (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) eripinnaga üle 250 m^2/g ja keskmise osakeste suurusega 3,0 nm või vähem;

20. TEPAN (tetraetüleenpentaamiinakrüülnitriil) (CAS 68412-45–3); tsüanoetüleeritud polüamiinid ja nende soolad;

21. TEPANOL (tetraetüleenpentaamiinakrüülnitriilglütsidool) (CAS 68412-46–4); tsüanoetüleeritud polüamiinide aduktid glütsidooliga ja nende soolad;

22. TPB (trifenüülvismut) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (tris (etoksüfenüül) vismut) (CAS 90591-48-3);

g. järgmised „lähteained“:

N.B. *Punktis ML8.g viidatakse nimetatud „kõrge siseenergiaga materjalidele“, mida neist ainetest valmistatakse.*

1. BCMO (3,3-bis(klorometüül)oksetaan) (CAS 78-71-7) (vt ka ML8.e.1 ja e.2);

2. dinitroasetidiin-t-butüülsool (CAS 125735-38-8) (vt samuti punkti ML8.a.28);

3. heksanitroheksaasaisovürtsitaani derivaadid, sealhulgas HBIW (heksabensüülheksaasaisovürtsitaan) (CAS 124782-15-6) (vt samuti punkt ML8.a.4) ning TAIW (tetraatsetüüldibensüülheksaasaisovürtsitaan) (CAS 182763-60-6) (vt samuti punkt ML8.a.4);

4. ei kasutata alates 2013. aastast;

5. 1,3,5,7-tetraatsetüül-1,3,5,7-tetraasatsüklooktaan (TAT) (CAS 41378-98-7) (vt samuti punkti ML8. a.13);

6. 1,4,5,8-tetraasadekaliin (CAS 5409-42-7) (vt samuti punkti ML8.a.27);

7. 1,3,5-triklorobenseen (CAS 108-70-3) (vt samuti punkti ML8.a.23);

8. 1,2,4-trihüdroksübutaan (butaan-1,2,4-triool) (CAS 3068-00-6) (vt samuti punkt ML8.e.5);

9. DADN (1,5-diatsetüül-3,7-dinitro-1, 3, 5, 7-tetraasatsüklooktaan) (vt samuti punkt ML8.a.13).

h. järgmised 'reaktiivsete materjalide' pulbrid ja kujundid:

1. ükskõik millise järgneva materjali pulbrid, mille osakeste suurus on mis tahes suunas alla 250 μm ning mida ei ole kategoorias ML8 nimetatud:

a. alumiinium;

b. nioobium;

c. boor;

d. tsirkoonium;

e. magneesium;

f. titaan;

g. tantaal;

h. volfram;

i. molübdeen; või

j. hafnium;

2. kategooriates ML3, ML4, ML12 või ML16 nimetamata kujundid, mis on valmistatud punktis ML8.h.1 nimetatud pulbritest.

Tehniline märkus

1. *'Reaktiivsed materjalid' on loodud, et põhjustada eksotermilist reaktsiooni üksnes suurel nihkekiirusel ning lõhkepeade hülsside või korpustena kasutamiseks.*

2. *'Reaktiivsete materjalide' pulbreid toodetakse näiteks energiamahuka kuulveskis jahvatamise protsessiga.*

3. *'Reaktiivsete materjalide' kujundeid toodetakse näiteks selektiivse laserpaagutamisega.*

Märkus 1 *Kategooriat ML8 ei kohaldata järgmiste ainete suhtes, välja arvatud juhul, kui need ained esinevad ühendites punktis ML8.a nimetatud „kõrge siseenergiaga materjalide“ või punktis ML8.c nimetatud pulbriliste metallidega, või on nendega segatud:*

a. *ammooniumpikraat (CAS 131-74-8);*

b. *must püssirohi;*

		c. *heksanitrodifenüülamiin (CAS 131-73-7);* d. *difluoroamiin (CAS 10405-27-3);* e. *nitrotärklis (CAS9056-38-6);* f. *kaaliumnitraat (CAS 7757-79-1);* g. *tetranitronaftaleen;* h. *trinitroanisool;* i. *trinitronaftaleen;* j. *trinitroksüleen;* k. *n-pürrolidinoon; 1-metüül-2-pürrolidinoon (CAS 872–50-4);* l. *dioktüülmaleaat (CAS 142-16-5);* m. *etüülheksüülakrülaat (CAS 103-11-7);* n. *trietüülalumiinium (TEA) (CAS 97-93-8), trimetüülalumiinium (TMA) (CAS 75-24-1) ja muud pürofoorsed liitiumi-, naatriumi-, magneesiumi-, tsingi- või booripõhised heteroalküülid ja -arüülid;* o. *nitrotselluloos (CAS 9004-70-0);* p. *nitroglütseriin (ehk glütserooltrinitraat, trinitroglütseriin, NG) (CAS 55-63-0);* q. *2,4,6- trinitrotolueen (CAS 118-96-7);* r. *etüleendiamiindinitraat (EDDN) (CAS 20829-66-7);* s. *pentaerütritooltetranitraat (PETN) (CAS 78-11-5);* t. *pliiasiid (CAS 13424-46-9), neutraalne pliistüfnaat (CAS 15245-44-0) ja aluseline pliistüfnaat (CAS 12403-82-6), ja asiide või asiidkomplekse sisaldavad initsieerivad lõhkeained ja löökpadrunisegud;* u. *trietüleenglükooldinitraat (TEGDN)(CAS 111-22-8);* v. *2,4,6- trinitroresortsinool (stüfniinhape) (CAS 82-71-3);* w. *dietüüldifenüüluurea (CAS 85–98-3); dimetüüldifenüüluurea (CAS 611–92-7); metüületüüldifenüüluurea [tsentraliidid];* x. *N, N-difenüüluurea (asümmeetriline difenüüluurea) (CAS 603-54-3);* y. *metüül-N, N-difenüüluurea (asümmeetriline metüüldifenüüluurea) (CAS 13114-72-2);* z. *etüül-N, N-difenüüluurea (asümmeetriline etüüldifenüüluurea) (CAS 64544-71-4);* aa. *2-nitrodifenüülamiin (2-NDPA)(CAS 119-75-5);* bb. *4-nitrodifenüülamiin (4-NDPA)(CAS 836-30-6);* cc. *2,2-dinitropropanool (CAS 918-52-5);* dd. *nitroguanidiin (CAS 556-88-7) (vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C011.d).*
		Märkus 2 *Kategooria ML8 ei hõlma ammooniumperkloraati (ML8.d.2), NTOd (ML8.a.18) ega katotseeni (ML8.f.4.b), millel on kõik järgmised omadused:* a. *need on spetsiaalselt koostatud tsiviilotstarbeliste gaasi tootmisseadmete jaoks;* b. *need esinevad ühendites mitteaktiivsete temperatuurikindlate sideainete või plastifikaatoritega või on nendega segatud ning nende mass on alla 250 g;* c. *ammooniumperkloraat (ML8.d.2) moodustab maksimaalselt 80 % nende aktiivsest massist;* d. *NTO (ML8.a.18) sisaldus on kuni 4 g; ning* e. *katotseeni (ML8.f.4.b) sisaldus on kuni 1 g.*

ML9 **Sõjalaevad (pealvee- või allveelaevad), spetsiaalne merenduslik varustus, lisaseadmed, komponendid ja muud pealveelaevad:**

N.B. *Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.*

a. järgmised laevad ja komponendid:

1. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud laevad (pealvee- või allveelaevad), olenemata nende tehnilisest seisundist ning sellest, kas nad kannavad relvasüsteeme, soomustust või mitte, samuti selliste laevade kered ja kerede osad, ning nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid;

   Märkus *Punkt ML9.a.1 hõlmab sõidukeid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sukeldujate transpordiks.*

2. punktis ML9.a.1 nimetamata pealveelaevad, millele on kinnitatud või millega on integreeritud mis tahes järgmine:

   a. kategoorias ML1 nimetatud automaattulirelvad või kategooriates ML2, ML4, ML12 või ML19 nimetatud relvad või selliste relvade 'kinnitusalused' või kinnituskohad, mille kaliiber on 12,7 mm või rohkem;

      Tehniline märkus
      'kinnitusalused' on relvade paigaldamiseks ette nähtud alused või struktuuri tugevdused.

   b. kategoorias ML5 nimetatud tulejuhtimissüsteemid;

   c. millel on kõik järgmised omadused:

      1. 'kaitse keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumarünnakute vastu (CBRN-kaitse)'; ning

      2. 'eelmärgamise või uhtmise süsteem' saaste eemaldamiseks; või

      Tehniline märkus

      1. *'CBRN-kaitse' on autonoomne siseruum, mis võimaldab näiteks ruumi ülesurvestamist, ventilatsioonisüsteemide isoleerimist ning millel on piiratud arv CBRN-filtritega ventilatsiooniavasid ja piiratud arv õhukindlaid juurdepääsupunkte.*

      2. *'Eelmärgamise või uhtmise süsteem' on merevee piserdamise süsteem, mis võimaldab samaaegselt kasta märjaks nii laeva tekid kui laevakere pealmise konstruktsiooni.*

   d. punktides ML4.b, ML5.c või ML11.a nimetatud aktiivsed vastumeetmete rakendamise süsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

      1. 'CBRN-kaitse';

      2. kere ja tekiehitised, mis on spetsiaalselt loodud radariristlõike (RCS) vähendamiseks;

      3. soojusvarjestuse seadmed (nt heitgaasi jahutamise süsteem), välja arvatud seadmed, mis on spetsiaalselt loodud elektrijaamade üldise tõhususe suurendamiseks või keskkonnamõju vähendamiseks; või

      4. demagneetimise süsteem, mis on loodud laeva magnetvälja mõju vähendamiseks;

b. järgmised spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud mootorid ja tõukejõusüsteemid ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid:

1. diiselmootorid, mis on spetsiaalselt loodud allveelaevadele;

2. elektrimootorid, mis on spetsiaalselt loodud allveelaevadele ja millel on kõik järgmised omadused:

   a. väljundvõimsus enam kui 0,75 MW (1 000 hj);

   b. kiire tagasikäik;

   c. vedelikjahutus; ning

   d. täielikult kinnine masin;

3. diiselmootorid, millel on kõik järgmised omadused:

   a. väljundvõimsus 37,3 kW (50 hj) või rohkem; ning

   b. mittemagnetiseeruv osa ületab 75 % kogumassist;

   Tehniline märkus

   Punktis ML9.b.3 tähendab 'mittemagnetiseeruv', et suhteline magnetiline läbitavus on väiksem kui 2.

4. spetsiaalselt allveelaevade jaoks kavandatud 'välisõhu juurdelisamisest sõltumatud tõukejõusüsteemid';

		Tehniline märkus *'Välisõhu juurdelisamisest sõltumatu tõukejõusüsteem' võimaldab veeliinist allpool oleval allveelaeval, millel ei ole juurdepääsu atmosfäärihapnikule, kasutada oma tõukejõusüsteemi kauem, kui see akude abil võimalik oleks. Punkti ML9.b.4 kohaldamisel ei hõlma sellised tõukejõusüsteemid tuumaenergiat.* c. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud veealused avastamisseadmed, nende kontrollseadmed ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid; d. allveelaeva- ja torpeedovastased võrgud, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; e. ei kasutata alates 2003. aastast; f. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud laevakere läbindused ja läbivad ühendused, mis võimaldavad koostoimimist laevavälise varustusega, ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid; *Märkus* *Punkt ML9.f hõlmab ühe- ja mitmejuhtmelisi, koaksiaal- ning lainejuhtühendusi ja laevakere läbindusi, mis on võimelised säilitama lekkekindluse ning ettenähtud omadused sügavustel üle 100 m; ja kiudoptilisi konnektoreid ja optilisi laevakere läbindusi, mis on spetsiaalselt loodud „laser" kiire ülekandeks, sügavusest sõltumata. Punkti ML9.f ei kohaldata harilike võlli ja roolivarda läbinduste suhtes.* g. mis tahes järgmiste omadustega müratud laagrid, nende komponendid ning selliseid laagreid sisaldavad seadmed, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks: 1. gaas- või magnethõljukhõõre; 2. juhtseadmed tunnusmüra aktiivsummutamiseks; või 3. juhtseadmed vibratsiooni summutamiseks. h. spetsiaalselt punktis ML9.a nimetatud laevade jaoks loodud tuumaenergia tootmisseadmed või tuumajõuseadmed ja spetsiaalselt nendele sõjaliseks kasutamiseks loodud või kohandatud komponendid. *Tehniline märkus* *Punktis ML9.h tähendab mõiste 'kohandatud' mis tahes struktuurilist, elektrilist, mehaanilist või muud muudatust, mis annab mittesõjalise otstarbega objektile sõjalise võime, mis on võrdväärne spetsiaalselt sõjaliseks kasutamiseks loodud objekti sõjalise võimega.* *Märkus* *Punkt ML9.h hõlmab „tuumareaktoreid".*
ML10		**„Õhusõidukid", „õhust kergemad õhusõidukid", „mehitamata õhusõidukid", „õhusõidukite" mootorid ja varustus, nendega seotud varustus ja komponendid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks:** *N.B. Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.* a. mehitatud „õhusõidukid" ja „õhust kergemad õhusõidukid" ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid; b. ei kasutata alates 2011. aastast; c. mehitamata „õhusõidukid" ja „õhust kergemad õhusõidukid" ning nendega seotud varustus ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid: 1. „mehitamata õhusõidukid", kaugjuhtimisega õhusõidukid, autonoomse programmjuhtimisega õhusõidukid ja mehitamata „õhust kergemad õhusõidukid"; 2. stardi- ja naasteseadmed ning maapealse hooldamise seadmed; 3. juhtimis- või kontrolliseadmed; d. õhusõidukite mootorite tõukejõusüsteemid ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid; e. õhus kütuse tankimise varustus, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud mis tahes järgmisele õhusõidukile, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid: 1. punktis ML10.a nimetatud „õhusõidukid"; või 2. punktis ML10.c nimetatud mehitamata „õhusõidukid"; f. 'maapealsed seadmed', mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks punktis ML10.a nimetatud „õhusõidukitega" või punktis ML10.d nimetatud õhusõidukite mootoritega; *Tehniline märkus* *'Maapealsed seadmed' hõlmavad survetankimise varustust ja seadmeid, mis on spetsiaalselt loodud piiratud tingimustes töötamiseks.* g. õhusõiduki meeskonna elutoetusseadmed, ohutusvarustus ja muu varustus hädaolukorras evakueerimiseks, mida ei ole nimetatud punktis ML10.a ning mis on loodud kasutamiseks punktis ML10. a nimetatud „õhusõidukitega"; *Märkus* *Punkt ML10.g ei hõlma õhusõiduki meeskonna kiivreid, mis ei sisalda käesolevas lisas nimetatud sõjalisi kaupu ega oma paigaldus- ja kinnitusdetaile nende paigaldamiseks või kinnitamiseks*

		N.B. *Kiivrite osas vt ka punkt ML13.c.* h. langevarjud, tiibvarjud ja nendega seotud varustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid: 1. langevarjud, mida ei ole nimetatud mujal käesolevas lisas; 2. tiibvarjud; 3. varustus, mis on spetsiaalselt loodud ülikõrgetel kõrgustel langevarjuhüppeks (näiteks ülikonnad, spetsiaalsed kiivrid, hingamissüsteemid ja navigeerimisvarustus); i. juhitav langevarju avamisvarustus või automaatjuhtimissüsteemid langevarjuga kohale toimetatavale lastile. Märkus 1 *Punkti ML10.a ei kohaldata spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „õhusõidukite“ ja „õhust kergemate õhusõidukite“ või nende „õhusõidukite“ variantide suhtes, millel on kõik järgmised omadused:* a. *nad ei ole lahingotstarbelised „õhusõidukid“;* b. *nad ei ole konfigureeritud sõjaliseks kasutuseks ja ei ole varustatud seadmete või varustusega, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; ning* c. *ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusamet on nad tunnistanud tsiviilotstarbelisteks.* Märkus 2 *Punkt ML10.d ei hõlma järgmist:* a. *õhusõidukite mootorid, mis on loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks, mille ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusamet on tunnistanud kasutamiseks „tsiviilõhusõidukites“, või spetsiaalselt nendele loodud komponendid;* b. *kolbmootorid või spetsiaalselt nendele loodud komponendid, välja arvatud spetsiaalselt „mehitamata õhusõidukite“ jaoks loodud kolbmootorid.* Märkus 3 *Punktide ML10.a ja ML10.d kohaldamisel käsitatakse mittesõjalistele „õhusõidukitele“ või õhusõidukite mootoritele, mis on kohandatud sõjaliseks kasutuseks, spetsiaalselt loodud komponentide ja varustusena ainult selliseid sõjalise otstarbega komponente ja seotud varustust, mis on vajalikud sõjaliseks kasutuseks kohandamiseks.* Märkus 4 *Punkti ML10.a kohaldamisel käsitatakse sõjalise kasutusena lahingtegevust, sõjalist luuret, rünnet, sõjalist treeningut, logistilist toetust ning vägede või sõjaliste kaupade transporti ja lennupildu.* Märkus 5 *Punkti ML10.a ei kohaldata „õhusõidukite“ või „õhust kergemate õhusõidukite“ suhtes, millel on kõik järgmised omadused:* a. *esmaselt toodetud enne 1946. aastat;* b. *ei sisalda käesolevas lisas loetletud esemeid, välja arvatud kui need on vajalikud, et täita ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusameti turvalisus- või lennukõlblikkusstandardeid; ning* c. *ei sisalda käesolevas lisas loetletud relvi, välja arvatud kui need on kasutuskõlbmatud ja nende kasutuskõlblikkust ei ole võimalik taastada.* Märkus 6 *Punkt ML10.d ei hõlma õhusõidukite mootorite tõukejõusüsteeme, mis on esmaselt toodetud enne 1946. aastat.*

ML11 **Elektrooniline varustus, „kosmosesõidukid“ ja komponendid, mida ei ole nimetatud mujal käesolevas lisas:**

a. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud elektrooniline varustus ja spetsiaalselt sellele loodud komponendid;

Märkus *Punkt ML11.a hõlmab järgmist:*

a. *elektrooniliste vastumeetmete seadmed ja nende vastased seadmed (näiteks varustus, mis on loodud radarisüsteemide või raadiovastuvõtjate eksitamiseks kõrvaliste või valesignaalidega või muul viisil vastase elektrooniliste vastuvõtuseadmete või vastumeetmete seadmete vastuvõtu, toimimise või nende efektiivsuse takistamiseks), kaasa arvatud summutusseadmed ja summutamise vastased seadmed;*

b. *sageduse kiirhäälestusega lambid;*

c. *elektroonilised süsteemid või varustus, mis on loodud kas elektromagnetilise spektri järelevalveks ja seireks sõjalise luure või julgeoleku tagamise eesmärkidel või sellise järelevalve ja seire vastumeetmeteks;*

d. *veealused vastumeetmed, mis hõlmavad akustilist ja magnetilist summutamist ja peibutamist; varustus, mis on loodud sonarite eksitamiseks kõrvaliste ja valesignaalidega;*

e. *andmetöötluse turvaseadmed, andmete turvamise seadmed ning andmeedastus- ja signaliseerimisliinide turvaseadmed, mis kasutavad krüpteerimist;*

f. *identifitseerimise, autentimise ja võtmesisestuse varustus ning võtmehalduse, -tootmise ja levitamise varustus;*

g. *juhtimis- ja navigatsiooniseadmed;*

h. *troposfäärihajumise põhise digitaalse raadioside edastusseadmed;*

i. *spetsiaalselt teabesignaalide jaoks kavandatud digitaalsed demodulaatorid;*

j. *„automaatsed juhtimis- ja kontrollisüsteemid“.*

N.B. *Sõjalise „tarkvaral“ põhineva raadioga (SDR) seotud „tarkvara“ kohta vt punkti ML21.*

b. „satelliitnavigatsiooni süsteemi“ segamise seadmed ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

c. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud „kosmosesõidukid“ ja spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „kosmosesõidukite“ komponendid.

ML12 **Suure kiirusega kineetilise energia relvasüsteemid ja nendega seotud varustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:**

a. kineetilise energia relvasüsteemid, mis on spetsiaalselt määratud sihtmärgi hävitamiseks või eesmärgist kõrvalejuhtimiseks;

b. spetsiaalselt loodud testimise ja hindamise seadmed ja katsemudelid, kaasa arvatud diagnostikaseadmed ja sihtmärgid kineetilise energia laskekehade ja relvasüsteemide dünaamiliseks katsetamiseks.

N.B. *Allakaliibrilaskemoona kasutavate ja ainult keemilisel tõukejõul põhinevate relvasüsteemide ning nende laskemoona kohta vt kategooriad ML1–ML4.*

Märkus 1 *Kategooria ML12 hõlmab järgnevat, kui see on spetsiaalselt loodud kineetilise energia relvasüsteemidele:*

a. *tõukejõusüsteemid, mis võimaldavad üksik- või kiirtulena kiirendada 0,1 g-st suuremaid masse kiirustele, mis ületavad 1,6 km/s;*

b. *primaarenergia tootmise, elektrilise kaitsekilbi, energia salvestamise (nt suure energiaga kogumiskondensaatorid), termoregulatsiooni-, kliima-, lülitus- ja kütusekäsitlusseadmed; ning elektrilised liidesed toiteallika, relva ja muude relvatorni toiteallikafunktsioonide vahel;*

N.B. *Suure energiaga kogumiskondensaatorite osas vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkt 3A001.e.2.*

c. *sihtmärgi leidmise, jälgimise, tulejuhtimise või kahjustuste hindamise süsteemid;*

d. *laskekehade isesihitumis-, juhtimise või külgkiirenduse jõusüsteemid.*

Märkus 2 *Kategooriat ML12 kohaldatakse relvasüsteemide suhtes, mis kasutavad mõnda järgnevat tõukejõudu:*

a. *elektromagnetiline;*

b. *elektrotermiline;*

c. *plasma;*

d. kergegaas; või

e. *keemiline (kui seda kasutatakse koos mõnega ülalnimetatutest).*

ML13		**Soomus- või kaitsevarustus ja -konstruktsioonid ning nende komponendid:** a. metallilised või mittemetallilised soomusplaadid, millel on mis tahes järgmine omadus: 1. valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele; või 2. sobivad sõjaliseks kasutuseks; N.B. *Soomusvestide osas vt punkt ML13.d.2.* b. metallilistest või mittemetallilistest materjalidest või nende kombinatsioonidest koosnevad konstruktsioonid, mis on loodud spetsiaalselt sõjaliste süsteemide ballistiliseks kaitseks, ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid; c. kiivrid, mis on valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele või võrreldavatele siseriiklikele standarditele, ning spetsiaalselt nendele loodud kiivri kestad, vooderdised või mugavuspadjad; N.B. *Kiivrite teiste komponentide või lisavarustuse osas vt käesoleva lisa asjakohast kannet.* d. soomusvestid või kaitseriietus ning nende komponendid, mis on loetletud alljärgnevalt: 1. Pehmed soomusvestid või kaitseriietus, mis on valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele (või nendega võrdväärsetele standarditele), ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid; Märkus *Punkti ML13.d.1 kohaldamisel hõlmavad sõjalised standardid või spetsifikatsioonid vähemalt killukindla varustuse spetsifikatsioone.* 2. Soomusplaadiga soomusvestid, mis kaitsevad ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest, III kaitseaste (NIJ 0101.06, juuli 2008 või „samaväärsed standardid“) või parem. Märkus 1 *Punkt ML13.b hõlmab materjale, mis on spetsiaalselt loodud lõhkeainete aktiivsoomuse kujundamiseks või sõjaliste varjendite ehitamiseks.* Märkus 2 *Punkti ML13.c ei kohaldata konventsionaalsete teraskiivrite suhtes, millele ei ole paigaldatud mis tahes tüüpi lisavarustust ning mis ei ole kohandatud või loodud mis tahes tüüpi lisavarustuse paigaldamiseks.* Märkus 3 *Punkte ML13.c ja ML13.d ei kohaldata kiivrite, soomusvestide ega kaitseriietuse suhtes, mis on kasutajal kaasas enda isiklikuks kaitseks.* Märkus 4 *Punkt ML13.c hõlmab üksnes selliseid spetsiaalselt pommide kahjutukstegemisega tegelevatele töötajatele loodud kiivreid, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks.* N.B. 1 *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkt 1A005.* N.B. 2 *Soomusvestide ja kiivrite valmistamisel kasutatud „kiud- või niitmaterjalide“ kohta vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C010.*
ML14		**’Spetsiaalvarustus sõjaliseks väljaõppeks’ või sõjaliste stsenaariumite matkimiseks ja matkeseadmed, mis on spetsiaalselt loodud kategooriates ML1 või ML2 nimetatud relvadega treeningute läbiviimiseks, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisaseadmed.** *Tehniline märkus* *Mõiste ’spetsiaalvarustus sõjaliseks väljaõppeks’ hõlmab sõjalisi ründe-, lahinglennu-, radari sihtmärgi treeningsüsteeme, radari sihtmärgi genereerijaid, suurtüki treeningseadmeid, allveelaevade vastase sõjapidamise treeningsüsteeme, lennumatkeseadmeid (kaasa arvatud pilootide ja astronautide tsentrifuugtreeningsüsteemid), radarite, instrumentaallennu, navigatsiooni, raketistardi, sihtmärgi varustuse, droon-„õhusõiduki“, relvastuse ja piloodita „õhusõiduki“ treeningsüsteeme, mobiilseid treeningsüsteeme ja treeningvarustust maapealseteks sõjalisteks operatsioonideks.* Märkus 1 *Kategooria ML14 hõlmab matkeseadmete kujutiseprojektoreid ja interaktiivse keskkonna süsteeme, kui need on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks.* Märkus 2 *Kategooriat ML14 ei kohaldata spetsiaalselt jahi- ja spordirelvade kasutamise treenimiseks loodud varustuse suhtes.*
ML15		**Spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud pildistamise ja vastumeetmete seadmed ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisavarustus:** a. salvestuse ja pilditöötluse seadmed; b. kaamerad, fotovarustus ja filmitöötlusseadmed; c. kujutise võimendusseadmed; d. infrapuna- või soojuskujutise varustus;

		e. kujutist edastavate radarite andurseadmed; f. vastumeetmete seadmed või vastumeetmete vastased seadmed kasutamiseks punktides ML15.a–ML15.e nimetatud varustusega. *Märkus* *Punkt ML15.f hõlmab varustust, mis on loodud halvendama sõjaliste kujutise tekitamise seadmete toimimist või efektiivsust või vähendama selliseid halvendavaid mõjusid.* *Märkus* *Kategooriat ML15 ei kohaldata „esimese põlvkonna kujutisvõimendite" suhtes või seadmete suhtes, mis on spetsiaalselt loodud ühilduma „esimese põlvkonna kujutisvõimenditega".* *N.B.* *„Esimese põlvkonna kujutisvõimendeid" sisaldavate relvasihikute klassifikatsiooni kohta vt kategooriaid ML1 ja ML2 ning punkti ML5.a.* *N.B.* *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punktid 6A002.a.2 ja 6A002.b.*
ML16		**Sepistused, valandid ja muud lõpetamata kaubad, mis on spetsiaalselt loodud kategooriates ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 või ML19 nimetatud varustuse jaoks**. *Märkus* *Kategooriat ML16 kohaldatakse lõpetamata kaupade suhtes, kui need on kindlaks määratavad materjali koostise, geomeetria või funktsiooni järgi.*
ML17		**Mitmesugused seadmed, materjalid ja „andmekogud" ning spetsiaalselt neile loodud komponendid:** a. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud sukeldumisaparaadid ja veealuse ujumise aparaadid: 1. Sõltumatud suletud või poolsuletud ahelaga (hingamisõhu uuendamistsükliga) sukeldumisaparaadid; 2. Veealuse ujumise aparaadid, mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks punktis ML17.a.1 täpsustatud sukeldumisaparaatidega; *N.B.* *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkt 8A002.q.* b. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud ehitusseadmed; c. abidetailid, pindkatted või töötlus, mis võimaldab muuta objekti radaritele või muudele anduritele raskesti avastatavaks (signature suppression) ning mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutamiseks; d. pioneertehniline varustus, mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks sõjategevuse piirkonnas; e. „robotid" ja nende kontrollerid ning „robotite" „tööorganid", millel on mõni järgmine omadus: 1. nad on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; 2. nad sisaldavad vahendeid hüdrovoolikute kaitseks ballistiliste kildude väljastpoolt põhjustatud läbilöökide vastu (näiteks isetihenduvad voolikud) ning on mõeldud hüdrovedelike kasutamiseks, mille leekpunkt on kõrgem kui 839 K (566 °C); või 3. nad on spetsiaalselt loodud tööoperatsioonide täitmiseks elektromagnetilise impulsi (EMP) keskkonnas; *Tehniline märkus* *Elektromagnetilise impulsi (EMP) all ei mõelda lähedalasuvatest seadmetest (nt masinad, seadmed või elektroonika) või äikesest tuleneva elektromagnetkiirguse poolt põhjustatud tahtmatuid häireid.* f. „andmekogud", mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks süsteemide, varustuse või komponentidega, mis on loetletud käesolevas lisas; g. mujal nimetamata spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud tuumaenergia tootmisseadmed või tuumajõuseadmed ja spetsiaalselt nendele sõjaliseks kasutamiseks loodud või kohandatud komponendid; *Märkus* *Punkt ML17.g hõlmab „tuumareaktoreid".* h. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud varustus ja materjalid, mille pindkate või töötlus võimaldab need muuta radaritele või muudele anduritele raskesti avastatavaks (*signature suppression*) ja mida ei ole nimetatud mujal käesolevas lisas; i. matkeseadmed, mis on spetsiaalselt loodud sõjalise otstarbega „tuumareaktoritele"; j. mobiilsed töökojad, mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjalise varustuse teenindamiseks;

		k. välitingimustes kasutatavad elektrigeneraatorid, mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjaliseks kasutuseks; l. ISO mitmeliigilise transpordi konteinerid või eemaldatavad sõidukikered (s.o vahetusveovahendid), mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjaliseks kasutuseks; m. parved, mida ei ole nimetatud mujal käesolevas lisas, sillad ning pontoonid, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; n. kategooriates ML4, ML6, ML9 ja ML10 nimetatud toodete „arendamiseks" spetsiaalselt loodud katsemudelid; o. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „laser" kaitsevarustus (nt silma- või sensorikaitse); p. „kütuseelemendid", mida ei ole nimetatud mujal käesolevas lisas ja mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjaliseks kasutamiseks. *Tehniline märkus* 1. *Ei kasutata alates 2014. aastast.* 2. *Kategoorias ML17 tähendab mõiste 'kohandatud' mis tahes struktuurilist, elektrilist, mehaanilist või muud muudatust, mis annab mittesõjalise otstarbega objektile sõjalise võime, mis on võrdväärne spetsiaalselt sõjaliseks kasutamiseks loodud objekti sõjalise võimega.*
ML18		**Tootmisvarustus, katsekeskkonna rajatised ja nende komponendid:** a. tootmisseadmed, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud käesolevas lisas loetletud kaupade 'tootmiseks', ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid; b. spetsiaalselt loodud katsekeskkonna rajatised ja spetsiaalselt nendele loodud varustus käesolevas lisas loetletud kaupade sertifitseerimiseks, kvaliteedi hindamiseks või katsetamiseks. *Tehniline märkus* *Kategoorias ML18 tähendab mõiste 'tootmine' väljatöötamist, ülevaatust, valmistamist, katsetamist ja kontrolli.* *Märkus* *Punktid ML18.a ja ML18.b hõlmavad järgmisi seadmeid:* a. *pideva töörežiimiga nitraatorid;* b. *tsentrifugaalkatseaparatuur või -seadmed, millel on mis tahes järgmine omadus:* 1. *ajami või ajamite summaarne nimivõimsus üle 298 kW (400 hj);* 2. võime taluda kasulikku koormust 113 kg või üle selle; või 3. *võime anda tsentrifugaalkiirendus 8 g või üle selle kasuliku koormuse puhul 91 kg või üle selle;* c. *kuivatuspressid;* d. *spetsiaalselt sõjalise otstarbega „lõhkeainete" ekstrudeerimiseks loodud või kohandatud tiguekstruuderid;* e. *lõikeseadmed ekstrudeeritud „paiskelõhkeainete" mõõtu lõikamiseks;* f. *katmistrumlid (sweetie barrels) diameetriga 1,85 m või üle selle ja kasuliku koormusega üle 227 kg;* g. *pidevvoolusegajad tahkete „paiskelõhkeainete" jaoks;* h. *hüdromehaanilised veskid sõjalise otstarbega „lõhkeainete" peenestamiseks või jahvatamiseks;* i. *seadmed punktis ML8.c.8 loetletud metallipulbri osakeste kerakujulisuse ja ühtlase osakeste suurusjaotuse saavutamiseks;* j. *konvektsioonvoolukonverterid punktis ML8.c.3 loetletud materjalide konversiooniks.*
ML19		**Suunatud energia relvasüsteemid, nendega seotud varustus või nende vastumeetmete varustus ja katsemudelid ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:** a. „laserit" kasutavad süsteemid, mis on spetsiaalselt loodud sihtmärgi hävitamiseks või selle tegevuse katkestamiseks; b. elementaarosakeste kiirtesüsteemid, mis on võimelised sihtmärgi hävitama või selle tegevuse katkestama; c. suure võimsusega raadiosagedussüsteemid (RF), mis on võimelised sihtmärgi hävitama või selle tegevuse katkestama; d. varustus, mis on spetsiaalselt loodud punktides ML19.a–ML19.c nimetatud varustuse avastamiseks, identifitseerimiseks ja sellise varustuse vastaseks kaitseks;

		e. kategoorias ML19 nimetatud süsteemide, varustuse ja nende komponentide füüsilised katsemudelid; f. „laseri“ süsteemid, mis on spetsiaalselt loodud põhjustama püsivat nägemise kaotust, st kahjustama nägemist palja silmaga või nägemist korrigeerivate seadmetega vaatamisel. *Märkus 1* *Kategoorias ML19 nimetatud suunatud energia relvasüsteemide hulka kuuluvad süsteemid, mille võime tuleneb järgmiste seadmete sihipärasest kasutamisest:* a. *„laserid“, mis on piisava võimsusega tavalaskemoonaga võrreldava hävitusvõimsuse saavutamiseks;* b. *osakeste kiirendid, mis tekitavad laetud või neutraalsete osakeste hävitava toimega voo;* c. *kõrge impulsi või keskmise võimsusega raadiosageduslikku voo allikad, mille tekitatav väli on küllaldase tugevusega eemal asetseva sihtmärgi elektroonika töökõlbmatuks muutmiseks.* *Märkus 2* *Kategooria ML19 hõlmab järgmisi seadmeid, kui need on spetsiaalselt loodud suunatud energia relvasüsteemidele:* a. *primaarenergia tootmise, energia salvestamise, lülitus-, toite regulatsiooni ja kütusekäsitlusseadmed;* b. *sihtmärgi otsimise ja jälgimise süsteemid;* c. *süsteemid, mis on võimelised hindama sihtmärgi kahjustusi, hävitamist või tegevuse katkestamist;* d. *varustus kiirte käsitlemiseks, levitamiseks ja suunamiseks;* e. *kiire kiirejuhtimisvõimega varustus kiireks töötamiseks mitme sihtmärgiga;* f. *adaptiivoptika ja faasikonjugaatorid;* g. *negatiivsete vesinikioonide voo allikad;* h. *„kosmosekindlad“ kiirendiosad;* i. *negatiivsete ioonivoogude kombineerimise seadmed;* j. *seadmed kõrge energiaga ioonivoo juhtimiseks ja suunamiseks;* k. *„kosmosekindlad“ metallikiled vesiniku isotoopide negatiivsete ioonide voogude neutraliseerimiseks.*
ML20		**Krüogeenne ja „ülijuhtiv“ varustus ning spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid ja lisaseadmed:** a. varustus, mis on spetsiaalselt loodud või konfigureeritud paigaldamiseks sõidukitele selle sõjaliseks rakendamiseks maal, merel, õhus või kosmoses ja mis on võimeline töötama sõiduki liikumise ajal ning tootma või säilitama temperatuuri alla 103 K (–170 °C); *Märkus* *Punkt ML20.a hõlmab mobiilseid süsteeme, mis sisaldavad või kasutavad mittemetallilisest või mitteelektrilisest juhtivatest materjalist valmistatud lisaseadmeid või komponente, nagu plastid või epoksüüdimmutusega materjalid.* b. „ülijuhtivad“ elektriseadmed (pöördmehhanismid ja transformaatorid), mis on spetsiaalselt loodud või konfigureeritud paigaldamiseks sõidukitele nende sõjaliseks rakendamiseks maal, merel, õhus või kosmoses ja mis on võimelised töötama liikumise ajal. *Märkus* *Punkti ML20.b ei kohaldata hübriidsete unipolaarsete alalisvoolugeneraatorite suhtes, millel on tavalised ühe poolusega metallrootorid, mis pöörlevad ülijuhtiva mähise tekitatud magnetväljas, kui need mähised on generaatori ainus ülijuhtiv osa.*
ML21		**„Tarkvara“:** a. Järgmiste tegevuste jaoks spetsiaalselt loodud või kohandatud „tarkvara“: 1. Käesolevas lisas loetletud varustuse „arendamine“, „tootmine“, toimimine või hooldus; 2. Käesolevas lisas loetletud materjalide „arendamine“ või „tootmine“; või 3. Käesolevas lisas loetletud „tarkvara“„arendamine“, „tootmine“, toimimine või hooldus. b. punktis ML21.a nimetamata muu spetsiaalne „tarkvara“: 1. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „tarkvara“, mis on spetsiaalselt ette nähtud sõjaliste relvasüsteemide modelleerimiseks, matkimiseks või hindamiseks;

2. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „tarkvara“, mis on spetsiaalselt ette nähtud sõjaliste operatsioonide stsenaariumite modelleerimiseks või matkimiseks;

3. „tarkvara“, mis võimaldab kindlaks määrata konventsionaalse, tuuma-, keemia- või bioloogilise relva kasutamisest tulenevaid mõjusid;

4. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud „tarkvara“, mis on spetsiaalselt loodud juhtimise, side, kontrolli ja luure (C^3I) või juhtimise, side, kontrolli, infotehnoloogia ja luure (C^4I) rakendustes kasutamiseks;

5. „tarkvara“, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjalise ründe küberoperatsioonide läbiviimiseks;

Märkus 1 *Punkt ML21.b.5 hõlmab „tarkvara“, mis on loodud sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud süsteemide, seadmete või „tarkvara“ hävitamiseks, kahjustamiseks, halvendamiseks või häirimiseks, sealhulgas küberrekke ning küberjuhtimise ja -kontrolli tarkvara hävitamiseks, kahjustamiseks, halvendamiseks või häirimiseks.*

Märkus 2 *Punkti ML21.b.5 ei kohaldata „turvanõrkustest teatamise“ või „küberintsidentidele reageerimise“ suhtes, mis piirdub mittesõjalise kaitsealase küberturvalisuse alase valmisoleku või reageerimisega.*

c. punktides ML21.a või ML21.b nimetamata „tarkvara“, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud selleks, et võimaldada käesolevas lisas loetlemata varustusel täita käesolevas lisas loetletud varustuse sõjalisi funktsioone.

N.B. *Vt käesolevas lisas loetletud süsteeme, seadmeid või komponente seoses üldotstarbeliste „digitaalarvutitega“, millele on paigaldatud punktis ML21.c nimetatud „tarkvara“.*

ML22 **„Tehnoloogia“:**

a. punktis ML22.b nimetamata „tehnoloogia“, mis on „vajalik“ käesolevas lisas loetletud kaupade „arendamiseks“, „tootmiseks“, toimimiseks, paigalduseks, hoolduseks (kontrolliks), remondiks, kapitaalremondiks või renoveerimiseks;

b. „Tehnoloogia“:

1. „tehnoloogia“, mis on „vajalik“ käesolevas lisas loetletud kaupade tootmisseadmete projekteerimiseks, kokkupanekuks, tööshoidmiseks, hooldamiseks ning parandamiseks, isegi kui selliste tootmisseadmete komponendid ei ole käesolevas lisas loetletud;

2. „tehnoloogia“, mis on „vajalik“ väikerelvade „arendamiseks“ ja „tootmiseks“, isegi kui seda kasutatakse antiiksete väikerelvade reproduktsioonide tootmiseks;

3. ei kasutata alates 2013. aastast;

N.B. *Eelnevalt punktis ML22.b.3 täpsustatud „tehnoloogia“ osas vt punkt ML22.a.*

4. ei kasutata alates 2013. aastast;

N.B. *Eelnevalt punktis ML22.b.4 täpsustatud „tehnoloogia“ osas vt punkt ML22.a.*

5. „tehnoloogia“, mis on „vajalik“ punktis ML7.i.1 nimetatud „biokatalüsaatorite“ inkorporeerimiseks sõjalistesse kandeainetesse või sõjalisse materjali.

Märkus 1 *„Tehnoloogia“, mis on „vajalik“ käesolevas lisas loetletud kaupade „arendamiseks“, „tootmiseks“, toimimiseks, paigalduseks, hoolduseks (kontrolliks), remondiks, kapitaalremondiks või renoveerimiseks, kuulub käesoleva lisa reguleerimisalasse ka siis, kui seda kohaldatakse käesolevas lisas loetlemata kaupade suhtes.*

Märkus 2 *Punkti ML22 ei kohaldata järgmise suhtes:*

a. *„tehnoloogia“, mis on minimaalselt vajalik sõjaliste kaupade ühises nimekirjas loetlemata kaupade või kaupade, mille eksport on lubatud, paigaldamiseks, käitamiseks, hooldamiseks (kontrollimiseks) või remondiks;*

b. *„tehnoloogia“, mis on „üldkasutatav“, „baasteadusuuring“ või minimaalne vajalik teave patenditaotlusteks;*

c. *„tehnoloogia“, mida kasutatakse tsiviiltranspordivahendite jõusüsteemide magnetilises induktsioonis.*

([1]) Military List (sõjaliste kaupade nimekiri).
([2]) National Institute of Justice (USA), tegeleb standardite kategooriatega.

KÄESOLEVAS NIMEKIRJAS KASUTATUD MÕISTED

Järgnevalt on toodud käesolevas nimekirjas kasutatud mõisted tähestikulises järjekorras.

Märkus 1 *Mõisteid kasutatakse nimekirjas läbivalt. Viited on puhtalt soovituslikku laadi ning need ei mõjuta määratletud mõistete üldist kasutamist nimekirjas.*

Märkus 2 *Mõistete loetelus sisalduvad sõnad ja mõisted omandavad toodud tähenduse ainult siis, kui nad on esitatud jutumärkides („…“). Kaksisülakomadega ('…') märgitud terminite definitsioonid on antud tehnilises märkuses vastava kauba juures. Mujal omandavad sõnad ja mõisted nende üldiselt kasutatava (sõnaraamatujärgse) tähenduse.*

ML8		„Lisandid“ Ained, mida kasutatakse plahvatavates formulatsioonides nende omaduste parandamiseks.
ML8, 10, 14		„Õhusõidukid“ Jäigatiivaline, muudetava tiivakujuga, pöörleva tiivaga (helikopter), kaldrootoriga või kaldtiivaga lennuaparaat.
		„Õhulaev“ Jõuseadmega õhust kergem õhusõiduk, mida hoitakse liikumises gaasi abil (tavaliselt heelium, varem vesinik).
ML11		„Automaatsed juhtimis- ja kontrollisüsteemid“ Elektroonilised süsteemid, mille kaudu sisestatakse, töödeldakse ja edastatakse teavet, mis on oluline juhitavate vägede, suurte formeeringute, taktikaliste formeeringute, väeüksuste, laevade, allüksuste või relvade tõhusaks toimimiseks. See saavutatakse arvuti ja muu spetsiaalriistvara abil, mis on ette nähtud toetama sõjalist juhtimis- ja kontrollifunktsiooni. Automaatse juhtimis- ja kontrollisüsteemi peamised funktsioonid on: teabe tõhus automaatne kogumine, säilitamine ja töötlemine; olukorrast ning lahinguoperatsiooni ettevalmistamist ja läbiviimist mõjutavatest asjaoludest ülevaate andmine; operatiivsete ja taktikaliste kalkulatsioonide tegemine ressursside eraldamiseks väegrupeeringute või operatiivse lahingukorra elementide või lahingupaigutuse vahel kooskõlas missiooniga või operatsiooni etapiga; andmete ettevalmistamine olukorra hindamiseks ja otsuste tegemiseks igal ajal operatsiooni või lahingu käigus; operatsioonide arvutisimulatsioonid.
ML22		„Baasteadusuuringud“ Eksperimentaalne või teoreetiline töö, mida teostatakse põhiliselt uute teadmiste saamiseks nähtuste või vaadeldavate faktide fundamentaalsetest põhimõtetest ning mis ei ole otseselt suunatud mingi praktilise rakenduse või eesmärgi saavutamiseks.
ML7, 22		„Biokatalüsaatorid“ 'Ensüümid' spetsiaalseteks keemilisteks või biokeemilisteks reaktsioonideks või muud bioloogilised koostisosad, mis seovad end kemoründemürkidega ja kiirendavad nende degradatsiooni. *Tehniline märkus* *'Ensüümid' – spetsiaalsete keemiliste või biokeemiliste reaktsioonide „biokatalüsaatorid“.*
ML7		„Biotoimeained“ patogeenid või toksiinid, mida on eesmärgipäraselt valitud või muudetud (nt puhtuse, säilivusaja, virulentsuse, levimisomaduste või ultraviolettkiirguskindluse muutmine), mille sihiks on inim- ja loomkaotuste tekitamine, seadmete vigastamine või viljasaagi või keskkonna kahjustamine.

ML7		„Biopolümeerid“ Bioloogilised makromolekulid: a. ensüümid spetsiaalseteks keemilisteks või biokeemilisteks reaktsioonideks; b. 'anti-idiotüüpsed',' monoklonaalsed' või 'polüklonaalsed' 'antikehad'; c. spetsiaalselt loodud või spetsiaalselt töödeldud 'retseptorid'. *Tehniline märkus* 1. *'anti-idiotüüpsed antikehad' – antikehad, mis seovad end teiste antikehade konkreetsete antigeeni sidumiskohtadega;* 2. *'monoklonaalsed antikehad' – valgud, mis seovad end ühe antigeeni sidumiskohaga ning mida toodab üksainus rakukloon;* 3. *'polüklonaalsed antikehad' – valkude segu, mis seob end konkreetse antigeeniga ning mida toodab rohkem kui üks rakukloon;* 4. *'retseptorid' – bioloogilised makromolekulaarsed struktuurid, mis on suutelised siduma ligandeid, mille sidumine mõjutab füsioloogilisi funktsioone.*
ML4, 10		„Tsiviilõhusõiduk“ need „õhusõidukid“, mis on loetletud kasutusotstarbe järgi ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusameti poolt avaldatud lennukõlblikkuse sertifitseerimise nimekirjas lendamiseks sisemaistel ja välismaistel tsiviil-kaubanduslikel marsruutidel või seaduslikuks kasutamiseks tsiviil-, era- ja ärilisel otstarbel.
ML21		„Küberintsidentidele reageerimine“ Protsess, mille käigus vahetatakse vajalikku teavet küberturvalisuse intsidendi kohta üksikisikute või organisatsioonidega, kes vastutavad küberturvalisuse intsidendiga tegelemiseks vajalike parandusmeetmete võtmise või koordineerimise eest.
ML1		„Laskekõlbmatuks muudetud tulirelv“ Tulirelv, mida on ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi siseriikliku asutuse määratletud protsesside abil muudetud nii, et sellega ei ole võimalik tulistada ühtegi laskekeha. Kõnealuste protsessidega muudetakse alaliselt tulirelva olulisi võimekusi. Siseriiklike õigusnormide kohaselt võib tulirelva laskekõlbmatust tõendada kinnitusega, mille annab välja pädev asutus, ning seda võib märkida templiga, mis kantakse tulirelva olulisele osale.
ML17 21, 22		„Arendamine“ On seotud kõikide seeriatootmisele eelnevate järkudega, nagu näiteks toote projektlahendus, projektlahenduse otsing, projektlahenduse analüüs, projektlahenduse põhimõtted, prototüüpide koostamine ja katsetamine, katsetootmiskavad, projektlahenduse andmed, projektlahenduse andmete tooteks muutmise protsess, osade suhtelise paigutuse kavand, terviku moodustamise kavand, skeemid.
ML21		Digitaalarvuti Seade, mis ühe või mitme diskreetse muutuja kujul võib teha järgmist: a. võtta vastu andmeid; b. säilitada andmeid või käske muudetamatus või muudetavas (ülekirjutatavas) salvestusseadmes; c. töödelda andmeid salvestatud käsujada abil, mida on võimalik muuta; ning d. esitada töödeldud andmeid. *Tehniline märkus* *Salvestatud käsujada muutmine hõlmab muudetamatute salvestusseadmete asendamist, kuid mitte füüsilisi muutusi juhtmestikus või ühendustes.*

ML17		„Tööorganid“ Haaratsid, 'aktiivsed tööriistühikud' ja kõik muud töövahendid, mis on kinnitatud „roboti“ manipulaatori otsa kinnitusplaadile. *Tehniline märkus* *'Aktiivsed tööriistühikud' on seadmed, mille abil rakendatakse töödeldavale detailile liigutavat jõudu, töötlemisenergiat või sondeeritakse seda.*
ML8		„Kõrge siseenergiaga materjalid“ Ained või segud, mis reageerivad keemiliselt, et eraldada nende ettenähtud kasutamiseks nõutavat energiat. „Lõhkeained“, „pürotehnika“ ja „raketikütus“ on kõrge siseenergiaga materjalide alamklassid.
ML6, 13		„Samaväärsed standardid“ Ühe või mitme ELi liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tunnustatud võrreldavad riiklikud või rahvusvahelised standardid, mida kohaldatakse asjaomase kande suhtes.
ML8, 18		„Lõhkeained“ Tahked, vedelad või gaasilised ained või ainete segud, mida kasutatakse lõhkepeades, lõhkeseadmetes või mujal esmase, võimendava või peamise lõhkelaenguna ning mille eesmärk on plahvatada.
ML7		„Ekspressioonivektorid“ Kandjad (nt plasmiid või viirus), mida kasutatakse geneetilise materjali viimiseks peremeesrakkudesse.
ML13		„Kiud- või niitmaterjalid“ Hõlmavad järgmist: a. pidevad monokiud; b. pidev lõng ja heie; c. paelad, kudumid, reeglipäratud matid ja punutised; d. tükeldatud kiud, staapelkiud ja vanutatud viltvaibad; e. mis tahes pikkusega monokristallilised või polükristallilised niitkristallid; f. aromaatse polüamiidi pulp.
ML15		„Esimese põlvkonna kujutisvõimendid“ Elektrostaatiliselt fokuseeritud võimendustorud, milles kasutatakse kiudoptilisi või klaasplaadist sisendit ja väljundit, multileelisfotokatoode (S-20 või S-25), kuid ei kasutata mikrokanalplaatvõimendeid.
ML17		„Kütuseelement“ Elektrokeemiline seade, mis muundab keemilise energia otse alalisvooluelektrienergiaks, tarbides kütust välisest toiteallikast.
ML22		„Üldkasutatav“ „Tehnoloogia“ või „tarkvara“, mis on tehtud kättesaadavaks, seadmata piiranguid selle edasise levitamise suhtes. *Märkus* *Autoriõigusega seatud piirangud ei takista „tehnoloogiat“ või „tarkvara“ olemast „üldkasutatav“.*
ML9, 19		„Laser“ Seade, mis valguse stimuleeritud kiirguse kaudu võimendamisega toodab ruumiliselt ja ajaliselt koherentset valgust.
ML17		„Andmekogu“ (parameetriline tehniline andmebaas) Tehnilise teabe kogu, mille kasutamine võib tõhustada asjaomaste süsteemide, varustuse või komponentide jõudlust.

ML10		„Õhust kergemad õhusõidukid“ Õhupallid ja „õhulaevad“, mille õhkutõstmiseks kasutatakse kuuma õhku või muid õhust kergemaid gaase, näiteks heeliumi või vesinikku. „Mikroprogramm“ Elementaarsete käskude jada, mida säilitatakse erilises mäluseadmes ja mille täitmise käivitab tema viitekäsu saabumine käsuregistrisse.
ML17		„Tuumareaktor“ Reaktorianumas paiknevad või vahetult selle külge kinnitatud osad, seadmed, mis reguleerivad reaktori südamiku võimsustaset, ning komponendid, mis tavaliselt sisaldavad reaktori südamiku primaarset jahutusainet, puutuvad sellega vahetult kokku või kontrollivad seda.
ML8		„Lähteained“ Lõhkeainete tootmises kasutatavad erikemikaalid.
ML 21, 22		„Tootmine“ Kõik tootmisetapid, nagu näiteks toote insenerlahendus, valmistamine, integreerimine, kokkupanek (montaaž), järelevalve, katsetamine, kvaliteedi tagamine.
		„Programm“ Käskude jada protsessi sooritamiseks elektronarvuti abil kas vahetult täidetaval või täidetavaks muundataval kujul.
ML8		„Raketikütus“ Ained või segud, mis reageerivad keemiliselt, et eraldada kontrollitud kiirusel suurel hulgal mehhaanilise töö tegemiseks vajalikku kuuma gaasi.
ML4, 8		„Pürotehnika“ Tahkete või vedelate kütuste ja oksüdeerijate segud, mille süttimisel toimub kontrollitud kiirusel energeetiline keemiline reaktsioon, et tekitada teatavaid ajalisi viivitusi või teatud koguses kuumust, müra, suitsu, nähtavat valgust või infrapunakiirgust. Pürofoorsed ained on pürotehnika alamklass, mis ei sisalda oksüdeerijaid, kuid mis süttivad õhuga kokku puutudes spontaanselt.
ML22		„Vajalik“ Kasutatuna koos sõnaga „tehnoloogia“, tähendab üksnes seda „tehnoloogia“ osa, mis peab tagama reguleeritud toimimistaseme, näitajate või funktsioonide saavutamise või ületamise. Sellist „vajalikku“ „tehnoloogiat“ võivad jagada erinevad tooted.
ML7		„Massirahutuste ohjamiseks mõeldud keemilised ühendid“ Ained, mis massirahutuste ohjamiseks eeldatavatel kasutustingimustel tekitavad kiiresti inimestel sensoorset ärritust või avaldavad neile halvavat füüsilist mõju, mis kaob lühikese aja jooksul pärast kokkupuute lõppemist (pisargaasid on „massirahutuste ohjamiseks mõeldud keemiliste ühendite“ alarühm).
ML17		„Robot“ Manipulatsioonimehhanism, mis võib olla nii pideval rajal kui ka punktist punkti kulgev, võib kasutada andureid ning millel on kõik järgmised omadused: a. multifunktsionaalsus; b. selle abil saab erinevate liikumiste kaudu kohale asetada või suunata materjali, osi, tööriistu või spetsiaalseid seadmeid kolmemõõtmelises ruumis; c. koosneb kolmest või enamast suletud või avatud ahelaga servoseadmest, mille hulka võivad kuuluda ka samm-mootorid; ning d. tal on „kasutaja juurdepääsetav programmeeritavus“ kas õpetamine/kordamine-meetodit kasutades või elektronarvuti abil, mis võib olla programmeeritav loogiline kontroller, st ilma mehaanilise vahelesegamiseta.

		„Kasutaja juurdepääsetav programmeeritavus“ tähistab omadust, mis lubab kasutajal sisestada, modifitseerida või asendada „programme“ teisiti kui: a. muutes füüsiliselt lülitusskeemi või ühendusi; või b. talitlusviiside sättimise, kaasa arvatud parameetrite sisestuse abil. *Märkus* *Eespool esitatud definitsioon ei hõlma järgmisi seadmeid:* 1. *manipulatsioonimehhanismid, mis on ainult käsi- või kaugjuhitavad;* 2. *fikseeritud järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ja radade ning nurkade valik ei ole varieeritav ega muudetav ei mehaaniliselt, elektrooniliselt ega elektriliselt;* 3. *mehaaniliselt juhitud muudetava järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud, kuid reguleeritavate peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ning radade või nurkade valik on varieeritav etteantud programmi mallide siseselt. Ühe või mitme liikumistelje programmi mallide varieerimine või muutmine (st tappide muutmine või nukkide ümberasetamine) on teostatav vaid mehaaniliste operatsioonide abil;* 4. *muud kui servo-juhitud muutuva järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on varieeritav, kuid järjestus toimub vaid mehaaniliselt kinnitatud elektriliste kahendseadmete või reguleeritavate peatustest saadavate kahendsignaalide põhjal;* 5. *virnastamisseadmed, mis on defineeritud kui Descartes'i koordinaatidega manipulatsiooniseadmed ning mis on vertikaalselt asetatud laokastide virna integraalseks osaks ning on ette nähtud kastide sisu kättesaamiseks või taastamiseks.*
ML11		„Satelliitnavigatsiooni süsteem“ Süsteem hõlmab maapealseid jaamu, satelliitide rühma ja vastuvõtjaid, mis võimaldab satelliitidelt saadud signaalide põhjal arvutada vastuvõtja asukohta. Süsteem hõlmab globaalsete navigatsioonisatelliitide süsteeme ja piirkondlike navigatsioonisatelliitide süsteeme.
ML4, 11, 21		„Tarkvara“ Ühest või mitmest „programmist“ või „mikroprogrammist“ koosnev kogum, mis on paigutatud mis tahes kättesaadavale väljundmeediale.
ML11		„Kosmosesõiduk“ Aktiiv- ja passiivsatelliidid ja kosmosesondid.
ML19		„Kosmosekindlad“ Esemed, mis on loodud, valmistatud või edukate katsete tulemusel töökindlaks tunnistatud, et kasutada neid maapinnast kõrgemal kui 100 km. *Märkus* *Kui konkreetne ese on katsete tulemusel tunnistatud „kosmosekindlaks“, ei tähenda see, et teised esemed, mis on valmistatud samas tootmisvahetuses või mis kuuluvad samasse mudeliseeriasse, on samuti „kosmosekindlad“, kui nende osas ei ole tehtud individuaalseid katseid.*
ML20		„Ülijuhtivad“ Kasutatakse seoses materjalidega (nt metallid, sulamid või ühendid), mis võivad kaotada täielikult oma elektritakistuse, st võivad omandada lõpmatult suure elektrijuhtivuse ning kanda üle väga suuri elektrivoole ilma Joule'i soojenemiseta. „Kriitiline temperatuur“ (vahel nimetatud ka üleminekutemperatuuriks) on temperatuur, mille juures konkreetne „ülijuhtiv“ aine kaotab täielikult oma elektrilise takistuse alalisvoolule. *Tehniline märkus* *Aine „ülijuhtivat“ olekut iseloomustavad individuaalselt „kriitiline temperatuur“, kriitiline magnetväli, mis sõltub temperatuurist, ning kriitiline voolutihedus, mis sõltub nii temperatuurist kui ka magnetväljast.*

ML22		„Tehnoloogia“ Spetsiifiline teave, mis on vajalik toote „arendamiseks“, „tootmiseks“ või „kasutamiseks“. See teave esineb 'tehniliste andmete' või 'tehnilise abi' kujul. Käesoleva lisa mõistes täpsustatud „tehnoloogia“ on määratletud kategoorias ML22. *Tehniline märkus* 1. *'Tehnilised andmed' võivad esineda tehniliste jooniste, plaanide, diagrammide, mudelite, valemite, tabelite, insener-tehniliste projektide ja spetsifikatsioonide, käsiraamatute ja juhiste kujul kas kirjalikult või salvestatuna muudele andmekandjatele või seadmetele nagu näiteks magnetkettad, helilindid, püsimälud.* 2. *'Tehniline abi' võib esineda juhiste, oskuste, väljaõppe, tööalaste teadmiste ja konsultatsiooniteenuste vormis. 'Tehniline abi' võib hõlmata 'tehniliste andmete' üleandmist.*
ML10		„Mehitamata õhusõiduk“ Igasugune „õhusõiduk“, mis on võimeline lendu alustama ja sooritama kontrollitavat ja juhitavat lendu ning navigeerima ilma inimpiloodita pardal.
ML21		„Turvanõrkustest teatamine“ Turvanõrkuste tuvastamise, sellest teatamise või selle analüüsimise protsess üksikisikute või organisatsioonidega, kes vastutavad parandusmeetmete läbiviimise või koordineerimise eest turvanõrkuste kõrvaldamise eesmärgil.